

קונטרס

דפי עזר

ללימוד שו"ע עם משנה ברורה לפי סדר הלוח "הלכתא דיומא"

מחזור שיגתיים

חלק ב'

כולל בתוכו:

דפי חזרה

דפי ציורים וטבלאות

דפי סיכום

וישלח תשע"א לפ"ק

יוצא לאור ע"י
מפעל הלכתא דיומא



אפי' הניחו מדעת, ולמעשה צ"ע, ואם הוא בענין שיש לחוש שעי' הפתיחה ונעילה יכבה לגמרי אף בשל שיעור אסור.

האם מותר לפתוח ולנעול דלת לפני המדורה?

אסור לפתוח הדלת כנגד המדורה שהיא קרובה קצת אל הדלת ואפי' אין שם אלא רוח מצויה, ואם אין שם רוח כלל מותר, ואם ע"י דפיקת הדלת עושה רוח מצויה אסור, אבל אם היה פתוח כנגדה מותר לסגור.

הניח נר על השלחן שלא מדעת האם מותר לטלטלו?

שכח נר על הטבלא מבעוד יום שלא מדעת, ואפילו אם הניחו על הטבלא בכונה אך לא היה דעתו שישאר שם בשבת ואח"כ שכחו שם, מנער את הטבלא כשצריך לה והוא נופל אפי' אם הוא דולק, רק שלא יכוין לכבותו, אבל אסור לו להגביה את הטבלא עם הנר אפילו לאחר שכבה הנר אם לא רחוק צריך לו למקום הטבלא, או במקום שא"א לנער משום פסידא. דאו מותר להגביה הטבלא עם הנר למקום אחר ונאפילו כשהוא דולק, וה"ה בכ"ז בזמננו לענין השלחן עם הנרות, וה"ה בשטענערד כשנר שעה דולק עליו, ודוקא אם הוא מנערו בנחת, דאל"ה הוא פסיק רישיה. וטוב לעשותו ע"י א"י במקום שא"צ כ"כ, ואז אפילו בנר של שמן שרי, ואם אין א"י מזומן יעשה ע"י קטן, ואפילו בנר של שעה יש להחמיר ע"י ישראל שלא במקום הדחק, אבל בשכבר כלה לכו"ע מותר לנער הטבלא בשבת ולהפיל הנר ואפילו שלא בנחת.

האם מותר גם בנר של שמן?

וכ"ו דוקא בנר של שעה וכיוצא בו, או שלא יהא בו שמן, אבל אם יש בו שמן א"א שלא יקרבו אל הפתילה ונמצא מבעיר או שירחקו ונמצא מכבה, ודוקא בניעור אמרינן דהוא פסידא, אבל טלטול בעלמא את הטבלא או השלחן ממקום למקום שרי אפילו מונח עליו נר של שמן, ודוקא אם הוא מטלטלו בנחת.

הניחו מדעת האם מותר לטלטלו?

אם הניחו עליה מדעת אסור לנערה שהרי הטבלא היא בסיס לדבר האיסור, ומ"מ מותר ליגע בטבלא, וה"ה שמותר ליגע במנורה שבבכה"נ בקבועה על מקום אחד והנרות דולקות עליו ובלבד שלא ינענע, ומותר אפילו בנר של שמן, אבל אם היא תלויה אפילו ליגע בה אסור שבקל ינענע ואפילו כשכבר כבו הנרות.

האם צריך דעתו לכל השבת או רק בכניסתו לחוד?

יש מחלוקת אימת נקרא מדעת אם בעינן דוקא שיניחו ע"ד שיהיה שם כל השבת או אפילו רק בכניסתו לחוד, והנרות שאנו מדליקין על השלחן דעתנו לטלו למחר ע"י א"י, ולדעת המקולין אין דינו כמניח ולא נעשה השלחן והמפה בסיס לאיסור, ואם נפל נר של שעה או חלב על השלחן ואין א"י [או קטן] מזומן לפניו שרי לנער בעצמו, דבמקום פסידא סמכינן על המקולין דלא מקרי מניח כיון שהיה דעתו לסלק למחר.

באיזה אופנים ליכא איסור טלטול כלל?

אם היה מונח על השלחן בין השמשות גם ככרות ושאר דברים שצריך לשבת, הם חשובים יותר מן שלהבת הנר הדולקת ונעשה בסיס לגבייהו ושרי לכו"ע לנער, ואם א"א לנער במקום זה משום פסידא רשאי לטלטל השלחן למקום אחר ולנערו שם. ואם צריך למקום שעומד השלחן להשיב שם איזה דבר רשאי לטלטל השלחן ואפילו בעוד שהנרות דולקות עליו. ומנהג נכון ליתן ככר הצריך לשבת על השלחן קודם הדלקת הנרות כדי שיהא מותר לטלטל את השלחן כשהיה צריך לו, ויש מחמירין בזה וננהג העולם להקל בזה, ורק אם הנר הוא של שמן יזהר מאד לטלטל השלחן בנחת כדי שלא יבא לקרב השמן להפתילה או לרחק. ולאחר שכבו הנרות אינו רשאי לטלטל השלחן עם המנורה שעליה דהא יכול לנערה מתחלה, והוא שהיתה של מתכות וליכא פסידא בניעורה.

האם מותר ליהנות מנר שהדליק נכרי כשיש נר אחר בביתו?
אם יש נר בבית ישראל ובא א"י והדליק נר אחר מותר להשתמש לאורו בעוד נר ראשון דולק, ודוקא כשהיה יכול מתחלה במקום הזה עכ"פ ליהנות קצת לאור הנר הראשון, ולכתחלה לומר לא"י להדליק אסור בכל ענין, אבל לאחר שיכבה הראשון אסור להשתמש לאור השני, וכן אם היתה מדורה שנדלקה מע"ש ובא א"י והוסיף עצים בשבת בשביל ישראל אסור להתחמם כנגדה לאחר שיכלו העצים הראשונים, וקודם שיכלו יש להתיר לעת הצורך. וכן אם נתן שמן בנר הדולק, ובעשית שלטו ושקירין לאמפן דדרך הוא לכבות הפתילה קודם שנותנין בו השמן מחדש א"כ היו עתה הדלקה חדשה בשביל ישראל ואסור להשתמש כלל לאורה, ודוקא אם עשהו בעווי ישראל אבל שלא בעווי ישראל אף דעשהו לצורך ישראל יש להקל, ולפ"ז יהיה מותר בענינו להשתמש עד כדי שיכלה השמן לגמרי אם לא שעשהו בעווי ישראל דאו אסור לגמרי להשתמש לאורו, וכן אם עשה שאר תיקון בהנר בשביל ישראל שע"ז ניתוסף האור, אף דבוראי איסור גמור לכתחלה לצוות לא"י לזה, אפ"ה מותר להשתמש לאורו עד כדי שיכלה השמן שהיה בו כבר ואח"כ אסור.

האם צריך למחות בנכרי המדליק?

מותר למחות בא"י שבא להדליק נר או להוסיף שמן, ודוקא כשהנר של א"י, אבל כשהנר של ישראל צריך למחות בו, ומכיון דמיתהו בו והראה לו דלא ניחא ליה שיעשה בשבת בשבילו מותר להשתמש לאורו, ואפילו אם היה הנר של ישראל בבית ישראל, וכ"ז כשלא יעדים במחאתו.

האם מותר לנכרי להסיק תנור בית החורף בשבת?

בארצות קרות מותר לא"י לעשות מדורה או להסיק תנור בית החורף בשביל הקטנים ומותרין הגדולים להתחמם בו, אבל אם נעשה בשביל שניהן ביחד אסור, ואפי' בשביל הגדולים מותר אפילו לומר בפירוש בשבת להסיק אם הקור גדול שהכל חולים אצל הקור, ולא כאותם שנוהגים היתר אע"פ שאין הקור גדול ביום ההוא, ומ"מ אין למחות בהם דמוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין, ועכ"פ יזהרו שלא לומר לו בשבת להסיק או לעשות המדורה אלא יקצבו עמו בקבלנות שיסיק לו כל ימות החורף בעת שיהיה קר.

האם מותר להסיק בשבת אחר מנחה?

להסיק אחר מנחה בשבת שיהא למ"ש אסור מאחר דכבר נתחמם בכורך, ואם לא נתחמם שרי ובח"א מסתפק בזה, ואע"פ שכבר נתקרא אינו קר כ"כ שיהא האדם נחשב כחולה אצל קריחתו זה, ולכן חייבים למחות לא"י שלא להסיק עוד עד אחר צאת הכוכבים, ומ"מ הכל תלוי לפי הקור ולפי בית החורף, וצריך להכין מבע"י הפחמים שיהיו מזומנים בשבת לפני הא"י כי אסור לישראל לטלטלם בשבת.

האם מותר לפתוח ולנעול דלת לפני הנר?

נר בין של שמן או שעה וחלב שמונח אחורי הדלת אסור לפתוח הדלת אפילו אם הוא פותחו בנחת שמא יכבנו הרוח, ודוקא כשהוא נגד פתיחת הדלת ממש וקרוב אל הדלת, ואפילו אם הוא פותח הדלת בנחת מ"מ הרוח בא מבחוץ ומנשב, ובמקום שאין רוח מנשב מבחוץ יש לסמוך להקל כשפותח בנחת, ואפילו אם אין הרוח מנשב עתה, ויש מקילין בזה, ובמקום הדחק יש להקל בזה כשפותח הדלת בנחת לאט לאט שלא יגרם הדלת גופא לרוח שיבא, אבל לנעול הדלת כנגדו מותר, וה"ה בחלון שכנגד הנר שעל השלחן, ואם הוא קבוע כותל שאחורי הדלת אסור לפתוח הדלת כדרכו, ולנעול שרי וכשנעול בכח אסור אלא פותח ונועל בנחת.

כשהנר קבוע בדלת עצמו האם מותר לפתחו ולנעולו?

אם הוא קבוע בדלת עצמו שפתיחתו ונעילתו מקרב השמן לנר או מרחיקו ממנו אסור לפתחו ולנעולו, ואם הוא פותחו ונועלו בנחת בענין שלא יהא פסיק רישיה מותר, ואין איסור בטלטול הדלת משום הנר המוקצה הקבוע בה. ובנר של שעה ושל חלב מותר לפתוח ולנעול אע"פ שהוא קבוע בדלת, ולא דוקא בשבת רק

הגוי הנעצמך... האם מותר לישראל לצוות לנכרי להדליק החימום (סטיוע"ם) בביתו?



לימודי שלחן ערוך אורח עם משנה ברורה

כל הזכויות שמורות המחור ליהודים מלידות © מהדורת הסתיו



זכות הלימוד



כל הזכויות שמורות
מאסר למתקנים מ"ר רשת
© מהדורת המעלה

משנה ברורה
מן סימן רעו סעיף ד עד סימן רעו סעיף ד

דפי סיכום

מהזור שינתיים
חלק ב'

ז כסלו

סימן רע"ז

שלא לגרום כבוי הנר - חלק א'

שלא לגרום כבוי הנר - סימן רע"ז

האופן / הדין	מותר	הטעם	אסור	הטעם
כשמונה נר אחורי הדלת והרוח מנשב בחוץ, לנעול או לפתוח הדלת (וכן הדין כשמונה נר אחורי החלון) (רמ"א א')	מותר לנעול הדלת כנגדו - וכן אם אין הנר נגד פתחת הדלת או אינו קרוב לדלת בענין שהרוח לא יכבה מותר אפילו לפתוח (רמ"א א' מ"ב ב')	שבזה אינו עושה כלום לא מכבה ולא מבעיר - שאז ליכא חשש כיבו (מ"ב ב' ג')	אם הנר נגד פתוחת הדלת ממש וקרוב אל הדלת אסור לפתוח הדלת אפילו בנחת (דלא כגרסת הרמ"א) ואין חילוק בזה בין נר שמן או שעה וחלב (ש"ע א' מ"ב א' ב')	שמה יכבנו הרוח והוא קרוב לפסיק רישא - דאפילו פותח בנחת מכל מקום הרוח הבא מבחוץ מנשב (ש"ע א' מ"ב ב' באה"ל שמה)
כשמונה נר אחורי הדלת ואין הרוח מנשב בחוץ, לנעול או לפתוח הדלת	יש מקילין לפתוח הדלת וכ"ש לנעול - ולדעת המ"ב יש להקל כשפותח הדלת בנחת לאט לאט (מ"ב ג')	כיון שעכשיו ליכא רוח - שלא יגרום הדלת גופא לרוח שיבא (מ"ב ג')	למ"א אסור אפילו אין הרוח מנשב עתה - וי"א דאסור מטעם הדלת עצמו (מ"ב ג' באה"ל הרוח)	דבכל רגע ורגע הרוח מנשב ואי אפשר להבחין בזה - דס"ל דפתוחת הדלת גופא גורם שיבוא על ידי זה הרוח (מ"ב ג' באה"ל הרוח)
כשיש נר קבוע בכותל אחורי הדלת, לנעול או לפתוח הדלת	מותר לנעול או לפתוח הדלת בנחת - ולאחרונים מותר לנעול כדרכו (ש"ע א' מ"ב ו')	שאו לא תהא הדלת נוקשת עליו - דלא יבוא על ידי זה לכבוי (ש"ע א' מ"ב ו')	אסור לפתוח הדלת כדרכו - ולהפרמ"ג אסור לנעול כדרכו כמו שכתוב הש"ע ומפרשו דהיינו בכח (ש"ע א' מ"ב ו')	שמה תהא הדלת נוקשת עליו ותכבנו - דעל ידי זה מתגדר הכותל כלו ויבוא לכבוי דהיינו שיתרחק קצת השמן שבנר מן הפתילה או שיתקרב קצת השמן שבנר אצל הפתילה ויתחייב משום מבעיר (ש"ע א' מ"ב ו')
כשיש נר של שעה או חלב קבוע בדלת עצמו, לנעול או לפתוח הדלת	בנר של שעה מותר לנעול או לפתוח הדלת אף על פי שהוא קבוע בדלת עצמו (רמ"א א')	כיון דליכא פסיק רישה שיכבה וגם אין בהם משום יקרב או יתרחק השמן לנר (מ"ב ח')	אסור לנעול או לפתוח הדלת אם הוא בענין שיש ליחוש שעל ידי הפתילה ונעילה יכבה לגמרי (מ"ב ח')	משום כיבוי (מ"ב ח')
כשיש נר קבוע בדלת עצמו בנר של שמן, לנעול או לפתוח הדלת	מותר לנעול או לפתוח הדלת כשפותח ונועל בנחת בענין שלא יהא פסיק רישה (מ"ב ז')	כיון דלא הוי פסיק רישה (מ"ב ז')	אסור לנעול או לפתוח הדלת אם על ידי נעילתו או פתחתו מקרב השמן לנר או מרחיקו ממנו - אף על גב דאינו מכונן (ש"ע א' מ"ב ז')	דיש בזה משום מבעיר או מכבה - דפסיק רישה הוא (מ"ב ז')
כשיש נר קבוע בדלת שמונה שם קודם שבת לאסור לנעול או לפתוח הדלת משם מניח	אינו אסור אפילו במניח על שישאר שם כל השבת וכ"ש אם רק ששכח שם הנר (מ"ב ז')	שהדלת לא נעשית בסיס להנר המקצה הקבוע בה, לפי שהדלת חשובה משמשת לבית ובטלה להבית ולא נעשית בסיס להנר (מ"ב ז')	להבה"ל צ"ע למעשה אם מניח שם הנר (באה"ל אף)	דבירושלמי מבואר להדיא דדוקא בשכח מותר (באה"ל אף)
כשיש מדורה שהוא קרובה קצת אל הדלת והרוח מנשב בחוץ, לסגור או לפתוח הדלת כנגד המדורה	מותר לסגור אע"פ שהרוח היה מבעירה ואין בו משום מכבה (ש"ע ב')	שאינו עושה כלום אלא עוצר הרוח ואם תכבה תכבה (מ"ב י"א)	אסור לפתוח הדלת אפילו יש שם רק רוח מצויה - ואף דעל ידי רוח מצויה אין דרך המדורה להבעיר אפ"ה אסור - וכן אם על ידי דפיקת הדלת עושה רוח מצויה אסור (ש"ע א' מ"ב י')	מפני שהרוח המנשב גורם להבעיר המדורה יותר אע"פ שאינו מכין אסור דפסיק רישה הוא - דגורנין אטו שאינה מצויה - (מ"ב ט' י')
כשיש נר מבעוד יום שלא מודעת על הטבלא בנר של שעה, לנער הטבלא	מותר לפתוח הדלת וכ"ש לסגור (מ"ב י')	שלא גורנין בשאין רוח כלל אטו רוח שאינה מצויה (מ"ב י')	אם על ידי דפיקת הדלת עושה רוח מצויה אסור (מ"ב י')	דברוח מצויה גורנין אטו שאינה מצויה
שכח נר מבעוד יום שלא מודעת על הטבלא בנר של שעה, לנער הטבלא	מותר לנער את הטבלא אם צריך להטבלא אף על גב דאפשר שיכבה הנר על ידי הנפלה (ש"ע ג' מ"ב י"ד)	דלא הוה פסיק רישה שיכבה וקי"ל דבר שאינו מתכוין מותר ואף על גב דממילא מטלטל הנר מותר דהוא טלטל מן הצד (מ"ב י"ד באה"ל מנער)	אסור לנער את הטבלא שלא בנחת - או אם מתכוון לכבותו - והירושלמי מחמיר בכלל בזה (ש"ע ג' מ"ב י"ד)	דאז הוה פסיק רישה שיכבה - דכל ההיתר הוא משום דבר שאינו מתכוון - דהוא קרוב לכבוי (מ"ב י"ד)
שכח נר מבעוד יום שלא מודעת על הטבלא בנר של שעה, לנער כבה	מותר אם צריך לו למקום הטבלא או במקום שא"א לנער משום פסידא דאז מותר להגביה הטבלא עם הנר למקום אחר אפילו כשהוא דולק (באה"ל מנער)	דסוף סוף שוכח לא נעשה בסיס (באה"ל מנער)	אסור להגביה את הטבלא עם הנר אפילו אחר שכבר כבה הנר אם לא שצריך לו למקום הטבלא או במקום שא"א לנער משום פסידא (באה"ל מנער)	(דחשיב טלטול בהדיא)
לנער הטבלא על ידי אינו יהודי אם אפשר או על ידי קטן	טוב לנער על ידי אינו יהודי במקום שאינו צריך כל כך - ואז מותר אפילו בנר של שמן - ואם אין שם אינו יהודי יראה לעשות על ידי קטן (רמ"א ג' מ"ב ט"ו)	ליחוש להירושלמו המחמיר בזה - דבמקום שאינו מתכוין מותר על ידי אינו יהודי אפילו פסיק רישה (מ"ב ט"ו באה"ל על)	להרמ"א יש להחמיר על ידי ישראל שלא במקום הדחק אפילו בנר של שעה (רמ"א ג' באה"ל על)	דהוא קרוב לכבוי (באה"ל על)



כל הזכויות שמורות
אסור להעתיקם בלי רשות
© המוסדות המפעל

משנה ברורה
מן סימן רעו סעיף ד עד סימן רעז סעיף ד

דפי סיכום

מהזור שינתיים
חלק ב'

ז כסלו

סימן רע"ז

שלא לגרום כבוי הנר - חלק ב'

האופן / הדין	מותר	הטעם	אסור	הטעם
שכח נר על הטבלא וכבר כבה הנר	לכו"ע מותר לנער הטבלא ולהפיל הנר אפילו שלא בנחת (באה"ל על)	כיון דשכח לא נעשית בסיס וליכא חשש כיבוי (באה"ל על)		
הניח נר ע"פ טבלא בכוונה שיהא דינו כשוכה או כמניח	אם לא היה דעת שישאר שם בשבת ואחר כך שכחו שם חשוב שוכה וי"א אפילו לא שכחו שם רק לא היה דעתו שישאר שם על כל השבת (מ"ב י"ב י"ח)	דהוא גם כן בכלל שוכה (מ"ב י"ב)	אם דעתו שישאר שם כל השבת חשוב מניח וי"א אפילו על דעת שישאר שם בתחילת שבת (מ"ב י"ב י"ח)	
הניח נר ער"ש על הטבלא מדעת, לנער אח"כ הטבלא בשבת			אסור לנערו (שו"ע ג')	שהרי הטבלא נעשית בסיס לדבר האסור (שו"ע ג')
הנרות שאנו מדליקין על השלחן כשדעתו ליטלו למחר על ידי אינו יהודי שיהא חשוב כשוכה או כמניח	למ"ד שהצריך שיהא חשוב מניח על מנת להניח כל השבת, חשוב שוכה (מ"ב י"ח)		למ"ד שהצריך שיהא חשוב מניח על מנת להניח אפילו רק בכניסת שבת, חשוב מניח (מ"ב י"ח)	
נפל של שעה או חלב בנירות שאנו מדליקין על השלחן	מותר לנער בעצמו אם אין שם אינו יהודי או קטן (מ"ב י"ח)	דבמקום פסידא סמכין על המקילין דלא מקרי מניח אם היה דעתו לסלק למחר (מ"ב י"ח)	אם יש שם אינו יהודי או קטן ינער על ידם (מ"ב י"ח)	דאפילו אם שכח באמת יש להחמיר שלא בשעת הדחק משום שקרוב לכיבוי (באה"ל על)
המנהג לתת על השלחן בין השמשות גם ככרות ושאר דברים שצריך לשבת כדי שיוכל לנער הנירות בשבת	מנהג נכון הוא ועל ידי זה מותר לכו"ע לנער אפילו למ"ד שעל מנת להניח אפילו רק בכניסת שבת דינו כמניח (מ"ב י"ח)	דפשוטא דכרות ושאר דברים שצריך לשבת חשובים יותר מן הנר דהיינו מן השלהבת הדולקת ונעשה בסיס להשאר דברים (מ"ב י"ח)	אם הנר של שמן אסור לנערה בעת שדולקת הנירות (שו"ע ג')	דאי אפשר שלא יקרבו השמן אל הפתילה ונמצא מבעיר בשבת והוא פסיק רישה (שו"ע ג' מ"ב י"ז)
המנהג לתת על השלחן בין השמשות גם ככרות ושאר דברים שצריך לשבת כדי שיוכל לטלטל השלחן	אם אי אפשר לנער במקום זה משום פסידא מותר לטלטל השלחן למקום אחר ולנערו שם וכן אם צריך למקום שעובד השלחן להושיב שם איזה דבר מותר לטלטל השלחן בעוד שהנחות דולקות עליו (מ"ב י"ח)	כיון שהיה מונח עליו הלחם הצריך לשבת לא נעשית בסיס לאיסור דפשוטא דכרות ושאר דברים שצריך לשבת חשובים יותר מן הנר דהיינו מן השלהבת הדולקת ונעשה בסיס להשאר דברים (מ"ב י"ח)	אם הנר הוא שמן אסור לטלטל השלחן שלא בנחת - ואם כבר כבוי הנירות אסור לטלטל השלחן עם המנורה שעליה אם הוא מתכות וליכא פסידא בנערה (מ"ב י"ח)	כדי שלא יבוא לקרב השמן להפתילה או לרחק ונמצא מבעיר בשבת והוא פסיק רישה - דהא יכול לנערה מתחילה (מ"ב י"ח)
ליגע בטבלא אם הניח עליו נר בין השמשות על מנת להניח שם כל השבת	מותר ליגע בטבלא (רמ"א ג')	לרמ"א הואיל ואינו מטלטל הנר או שמטלטל מן הצד ולבאה"ל עיקר ההיתר דגם הטבלא אינה מטלטלת שהרי מיירי בקבועה (רמ"א ג' באה"ל הואיל)	לבאה"ל אסור לטלטל הטבלא (באה"ל הואיל)	דהרי היא בסיס וטלטולה גם כן אסור (באה"ל הואיל)
לגע במנורה שבבית הכנסת כשהנירות דולקות עליו	מותר ליגע בהמנורה אם קבוע על מקום אחד - ואז מותר אפילו בנר של שמן - (ואם נפרש שמייירי בתלייה - מותר רק בשעה) (רמ"א ג' מ"ב י"ט באה"ל והנרות)	- כיון שקבוע (דאפשר שמותר שאינו מתכוין לנדנד - דבשמן פן יבוא על ידי הנגיעה לנדנד ויטה השמן אל הפתילה ויתחייב משום מבעיר) (מ"ב י"ט באה"ל והנרות)	אם המנורה תלויה אסור אפילו לגע בה אפילו כשכבר כבוי הנרות (מ"ב י"ט)	שבל ינענע (מ"ב י"ט)
להניח נר של שבת או של יו"ט על גבי אילן מערב שבת וידליק שם בשבת או מערב יו"ט וידליק שם ביו"ט	ערב שבת מותר להניח על גבי אילן וידליק שם בשבת (שו"ע ד')	דליכא למיחש דלכשיכבה לשקלה מנה ונמצא משתמש במחובר דהא קי"ל דנר שהדליקו בו באותה שבת אסור לטלטלו אפילו לאחר שכבה (שו"ע ד' מ"ב כ')	ערב יו"ט אין מניחין נר על גבי אילן וידליק שם ביו"ט (שו"ע ד')	דשקיל ומנח לה ונמצא משתמש באילן (שו"ע ד')
לכפות קערה על גבי הנר בשבת	מותר לכפות קערה של חרט על גבי הנר בשבת כדי שלא יאחו האור בקורה וכן בשביל שקשה לעיניו אורו של הנר או בשביל ענין אחר (שו"ע ה' מ"ב כ"ד)	דקיי"ל דכלי ניטל אפילו לצורך דבר שאינו ניטל (מ"ב כ"ג)	אסור לכפות קערה של מתכות על גבי הנר בשבת - וכן יש לזהר בנר של חלב - אי ליכא למיחוש שיבוא על ידי הדלקה לידי סכנת נפשות - ואפילו בכלי אחר צריך לזהר לפנות מעט אויר בין הכלי לזהר (מ"ב כ"ב כ"ד)	דהמחמם מתכות חייב משום מבעיר - משום הזיעה שעולה למעלה אל הקדירה - דאם יש חשש סקנת נפשות מותר בכל גוונא - דאם לא כן יכבה הנר (מ"ב כ"ב כ"ד)
לכפות קערה על גבי הנר בשבת כשנוגעת הכלי בהקורה	לפי שפסק הגר"א מותר בכל גווני (באה"ל כ"ד)	(דס"ל שמותר נגיעה אפילו לצורך המקצה)	בהלבוש משמע שאסור (באה"ל כ"ד)	משום הנגיעה וס"ל אם הנגיעה לצורך דבר המקצה אסור והכא נמי הלא היא לצורך הקורה (באה"ל כ"ד)

האם מותר לכפות כלי על הנר בשבת?

מותר לכפות קערה של חרס על גבי הנר בשבת כדי שלא יאחזו האור בקורה, ואם הקערה נוגעת בקורה ע"י אסור ולהגרי"א מותר, וה"ה אם עושה בשביל שקשה לעיניו אורו של הנר או ענין אחר, אך יזהר להניח מעט אור בין הכלי להנר דאל"כ יכבה הנר, ובנר של חלב יש לזהר משום הזיעה שעולה למעלה אל הקדרה, אבל של מתכות אסור, **אם לא במקום שיש לחוש שיבוא ע"י הדליקה לידי סכנת נפשות מותר בכל גוונא.**

באיזה אופן מותר לכבות הנר בשבת?

מותר לכבות הנר בשביל שישן החולה שיש בו סכנה, אבל בשביל חולה שאין בו סכנה אסור, ולד"ה הכביה אסור דה"ה להשפיל אורה מעט ג"כ אסור בחולה שאב"ס, ואפילו בחולה שאב"ס אם הרופא אומר שע"י מניעת השינה יתגבר עליו החולי יותר ואפשר שיבא ע"י לידי סכנה גם זה שרי, ובחולה מסוכן גם בסתמא שרי, ודוקא בשא"א להוציא החולה למקום אחר, או להסתיר האור ממנו ע"י כפיית כלי על גביו, או ע"י הוצאה לחדר אחר, דאל"ה בודאי יותר טוב לטלטל מוקצה מלעבור על איסור כביה, וכשיקין אח"כ מותר לדלוק הנר בשבילו, ואין מותר רק להדליק הנר כדי שלא ישב החולה בחשך אבל להטות הנר כדי שיאיר יותר בטוב אסור, **ובכל זה אם א"י מזומן לפניו ואפשר לעשות על ידו בלי איחור יעשה על ידו.** וה"ה כשמתירא מפני לסטים ואין לו עצה להסתיר את האור ג"כ מותר לכבות, וכשידוע לו שהוא רק סכנת גנבי בלבד אסור לו לחלל שבת ולכבות, וה"ה בשביל החולה שהוא ספק סכנה ג"כ מותר לכבות, אבל בשביל חולה שאין בו סכנה אסור לכבות.

כיבוי האם הוי מלאכה שאין צריך לגופה?

כיבוי הוי מלאכה שאין צריכה לגופה שא"צ לתכלית המלאכה, כי א"צ לכיבוי בשביל עצמו אלא שהוא מכבה מפני איזה ענין, כגון כדי שיישן החולה, או שהוא חס על השמן שבנר שלא ידלק כולו עכשיו, או שהוא חס על חרס הנר שלא יתקלקל מפני חוץ ההדלקה, או שמכבה עצים דולקים מפני שחס עליהם, או שמכבה את הדליקה מפני שחס על ממונו, כ"ז מקרי אינו צריך לגופו, וכן הדמיון בשאר מלאכות, כגון החופר גומא וא"צ אלא לעפרה שהמלאכה היא הגומא וחייב בבית משום בונה ובשרה משום חורש, וכיון דא"צ לגומא הוי מלאכה שאין צריך לגופה. **ואין לך כיבוי הצריך לגופו אלא כשהוא מכבה עצים כדי לעשות מהן פחמין דהלא זה צריך לגוף המלאכה,** וכן כשהוא מכבה את הפתילה מפני שצריך להבהבה שיהא נאחו בה האור יפה כשיחזור וידליקנה.

נר שהדליק בשבת מהו לטלטלו לאחר שכבה?

נר שהדליק בו באותה שבת אע"פ שכבה אסור לטלטלו אפילו לא נשאר בו שמן כלל, וכן מותר השמן שבנר שהדליק בו באותה שבת אסור לטלטלו ולהסתפק ממנו באותה שבת, וה"ה

מותר הנר העשוי מחלב ושעוה שהדליקו בו באותה שבת וכבה, דאם לא הדליקו באותה שבת מקרי כלי שמלאכתו לאיסור ומותר לטלטל לצורך גופו ומקומו. וה"ה בנר של שעוה וחלב שהדלק לשם מצות יו"ט וכבה אסור להשתמש בו שוב שום תשמיש אחר ביו"ט, וה"ה אם הנר נעשה משומן וכבה אסור לאכול הנותר אף ביו"ט. **אם יש אימת א"י עליו ע"י הנר מותר לטלטלו לאחר שכבה.** ונר זה שאסור לטלטלו אפילו לצורך גופו ולצורך מקומו אסור, ואין חילוק בכל זה בין הנר שהדליקו בו השמן ובין המנורה שהדליקו בה הנרות.

האם יש היתר לאיסטגנים לטלטל הנר לאחר שכבה?

י"א דמי שהוא איסטגנים והנר מאיס עליו מותר להוציאו כשהוא מונח במקום ישיבתו, אבל אם הוא מונח במקום אחר גם האיסטגנים אסור לטלטלו ממקום למקום, וי"א דאף מי שאינו איסטגנים אם הוא אומר שמאוס עליו שרי לסלקו מעל השלחן, והמחמיר יחמיר והמיקל לא הפסיד, ולא כל אדם יכול לומר איסטגנים אני אלא מי שידוע שהוא איסטגנים, ודוקא בנר של חרס או עץ שהוא מאוס בודאי אבל של מתכת לא מאיס, **ויש להחמיר באינו איסטגנים.**

האם ע"י נתינת לחם מותר לטלטל הנר?

לטלטל נר ע"י שנותנין עליו לחם בשבת אסור, ואם נתן עליו הלחם מבע"י יש מי שמתיר לטלטלו בשבת אם הלחם הוא חשיב אצלו יותר מהשמן, ולהריב"ש אפשר דאפילו השמן חשוב יותר מותר לטלטל אחר שכבה, וה"ה אם מניח שאר דבר חשוב, **ואין לסמוך עליו כיון דהמנורה עיקר עשייתה בשביל השלהבת לכן נעשית תמיד טפל ובסיס להשלהבת ולא ללחם ושאר דברים אחרים** אף שהם חשובים יותר.

האם מהני תנאי שיכול לטלטל הנר לאחר שכבה?

אפי' התנה מע"ש על נר זה שיטלטלנו משיכבה אסור לטלטלו אחר שכבה, ונוהגין לטלטלו ע"י א"י, ואין בזה משום איסור אמירה לא"י הואיל והמנהג כך הוי כאילו התנה עליו מתחלה, ושרי אפילו אם אינו צריך לו לצורך גופו ומקומו רק שלא יגנב או שלא יפסד. ואם העמיד עששית על השלחן ודעתו היה שידלק כל היום כולו וכבה אפשר דאסור לטלטלו אף ע"י א"י, ודוקא שלא יגנב אבל לצורך גופו ומקומו שרי ע"י א"י בכל גוונא.

נר המאוס או המסריח האם מותר לטלטלו?

נר שלא הדליקו בו באותו שבת, אפילו הוא של חרס דמאיס, ואפילו הוא של נפט דמסריח, מותר לטלטלו לצורך גופו ומקומו, ודוקא אם נשתמש בו פ"א שהדליקו בו פ"א בחול או בשבת שעברה, הא אם לא הדליקו בו מעולם רק יחד אותו להדלקה הוא בכלל כלי שמלאכתו להיות עדיין ומותר לטלטלו שלא יפסד ושלא יגנב. ולהרמב"ם מוקצה מחמת מיאוס אפילו אם הכלי אין מלאכתו לאיסור רק שהוא מאוס לבד ג"כ אין מותר כ"א לצורך גופו ומקומו דוקא, אך שאר ראשונים לא ס"ל כוותיה בזה.

הגות בעצמך... בשבת חנוכה באיזה אופן מותר לטלטל הטס עם הנרות ממקומם?



כל הזכויות שמורות
המחזור לוחשטק מל ימות
עם משנה ברורה



זכות הלימוד

דפי שיעורים וטיבלאות

משנה ברורה

מן סימן רעז סעיף ד
עד סימן רעט סעיף ז

ח' בסלו

מוחזור שינתיים

חלק ב'

1 800 466-7593

www.HilchusDiyoma.org

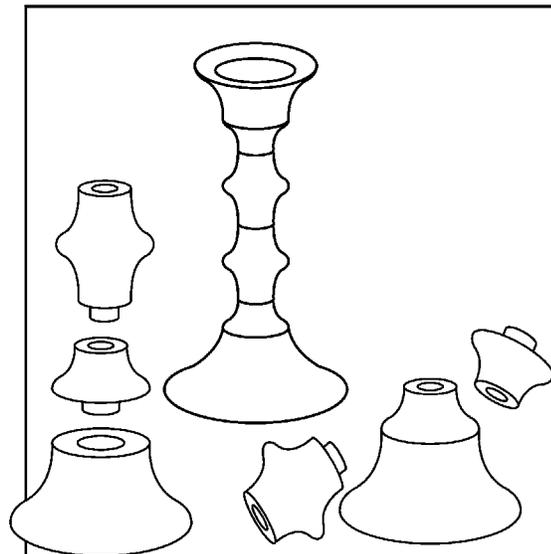
כל הזכויות שמורות
ואסור להעתיקם בלי רשות
© מהגות המפעל



סימן רע"ז - שו"ע סעיף ה'
מותר לכפות קערה ע"ג הנר בשבת כדי שלא
יאחזו האור בקורה.
מ"ב ס"ק כ"ד
אך יזהר להניח מטע אויר בין הכלי להנר
דאל"כ יכבה הנר:

והוי זהיר...

סימן רפ"א - מ"ב ס"ק ד'
ולהנעים. היינו לאמרם בניגון
שיש בו נעימה כעין שעושין
בפסוקי דזמרה אבל לא להאריך
הרבה וכבר הפליגו הקדמונים
בגנות המשוררים המאריכים
ומפרידים אות מחברתה - ותיבה
מחברתה. וביותר מצוי קלקול ע"י
הנגונים בסיום הברכה כשעונין
הקהל אמן לפעמים עונין קודם
שיסיים ממש הברכה ולפעמים
מאריכין בניגון אחר סיום התיבה
ועונין בהפסק גדול אמן



סימן רעט - שו"ע סעיף ז'
מנורה, בין גדולה בין קטנה, אם היא של
פרקים אין מטלטלין אותה דחיישין שמא תפול
ותתפרק ויחזירנה ונמצא עושה כלי;

שו"ע סעיף ז'
ואפילו אם אינה של פרקים אלא יש בה חריצים
סביב ודומה לשל פרקים, אסור לטלטלה.

דפי שיעורים וטיבלאות

משנה ברורה

מן סימן רעט סעיף ז
עד סימן רפב סעיף ד

ט' בסלו

מוחזור שינתיים

חלק ב'

1 800 466-7593

www.HilchusDiyoma.org

כל הזכויות שמורות
ואסור להעתיקם בלי רשות
© מהגות המפעל





כל הזכויות שמורות
אסור להעתיק מכל רשות
© מהדורת המעלה

משנה ברורה
מן סימן רעז סעיף ד עד סימן רעט סעיף ז

דפי סיכום

מחזור שינתיים
חלק ב'

ח כסלו

סימן רע"ח

שיכול לכבות הנר בשביל החולה

האופן / הדין	מותר	הטעם	אסור	הטעם
לכבות הנר בשביל חולה שיש בו סקנה	מותר לכבות הנר בשביל שישן החולה שיש בו סקנה אפילו בסתמא, כשאי אפשר להוציא החולה למקום אחר או להסתיר האור מן החולה או להוציא הנר לחדר אחר (ואפשר דמותר בלי הנ"ל) (ש"ע א' מ"ב א' באה"ל מותר - לכבות)	שפיקוח נפש דוחה שבת ושינה יפה לחולה לכך התירו לו הכביה בשביל זה בסתמא דעלול להתרפא על ידי השינה וגם על כל פנים לחיות חיי שעה יותר בשביל זה דגם על חיי שעה ניתן שבת לדחות ובלתי השנה אפשר שיכבד עליו החולי ויסתכן יותר (מ"ב ג' באה"ל לכבות)	אסור לכבות אם יכול להוציא החולה למקום אחר או להסתיר האור מן החולה או להוציא הנר לחדר אחר (מ"ב א')	דאם יכול לעשות אחד מהאופנים שהוא רק טלטול הנר בוודאי יותר טוב לטלטל הנר שהוא מוקצה מלעבור על איסור כביה וכ"ש אם יכול להוציא החולה למקום אחר שאיו שום איסור טלטול (מ"ב א')
להדליק נר או להטות נר בשביל חולה שיש בו סקנה	כשיקץ החולה ממשנתו מותר לדלוק לו נר בשבילו אפילו רק כדי שלא ישב בחושך (מ"ב ב' באה"ל לכבות)	שרעת החולה מתישב בזה וכ"ש אם צריך לראות איזה דבר הצריך לו (באה"ל לכבות)	אסור להטות הנר בשביל החולה כדי שיאור יותר בטוב (באה"ל לכבות)	כי שבת לא היתר בשביל חולה שיש בו סקנה רק מה שהכרח לו (באה"ל לכבות)
לכבות הנר או להדליק נר או להטות נר בשביל חולה שיש בו סקנה על ידי ישראל אם וכול לעשות על ידי אינו יהודי	אם האינו יהודי אינו מוזמן לפניו או שאי אפשר לעשות על ידו בלי אחר יעשה בעצמו (מ"ב ב')		אם האינו יהודי מוזמן לפניו ואפשר לעשותו על ידי אינו יהודי בלי אחר יעשה על ידי אינו יהודי (מ"ב ב')	
לכבות הנר בשביל חולה שאין בו סקנה	מותר לכבות אם הרופא אומר שעל ידי מניעת השנה יתגבר עליו החולי יותר ואפשר שיבוא על ידי זה לידי סכנה (באה"ל בשביל)		אסור לכבות לכ"ע אפילו להפוסקים דסבירא להו דאין על כבוי חיוב חטאת משום מלאכה שאין צריך לגופה (מ"ב ג')	מדברי סופרים דאיסור כביה חמור משאר איסור דרבנן כיון דיש בו צד חיוב לכ"ע (מ"ב ג')
לכבות משום צערא לבר	מותר לכבות ברשות הרבים אפילו גחלת של עץ בשביל שלא יזוקו בה (באה"ל החולה)	דהתירו רבנן משום שהוא מלאכה שאינה צריכה לגופה ואיכא צערא דרבים (באה"ל החולה)	אסור לכבות בשביל חולה יחידי (מ"ב ג' באה"ל החולה)	
להטות הנר שיאיר יותר או להשפיל למעט אורה	מותר להשפיל אורה מעט למעט אורה להחולה שיש בו סקנה אם צריך לו (באה"ל החולה)	כמו שמותר לכבות אם צריך לזה (באה"ל החולה)	אסור להטות הנר כדי שיאיר יותר בטוב אפילו בחולה שיש בו סקנה - וכן אסור להשפיל אורה מעט כדי למעט אורה בחולה שאין בו סקנה (באה"ל לכבות - החולה)	דלא הותר רק מה שהוא הכרח לו דהיינו שלא ישב בחושך - דהמעט האור הוא בכלל מכבה (באה"ל לכבות - החולה)
מהי חשוב כבוי מלאכה שאינה צריכה לגופה	אם מכבה כדי שישן או שהוא חס על השמן שבנר שלא ידלק כלו עכשיו או שהוא חס על חרס הנר של יתקלקל מפני חזק ההדלקה או שמכבה עצים דולקים מפני שחס עליהם או שמכבה דליקה שחס על ממונו (מ"ב ג')	שהרי אינו מתכוין לתכלית המלאכה עצמה שהוא מכבה (מ"ב ג')	אין לך כבוי הצריך לגופה אלא כשהוא מכבה עצים כדי לעשות מהן פחמין וכן כשהוא מכבה את הפתילה מפני שצריך להבהבה שיהא נאחז בה האור יפה כשיחזיר וידליקנה (מ"ב ג')	לא שיהי אי אפשר לעשות פחמין אם לא שייכבה (מ"ב ג')



כל הזכויות שמורות
מאוסר להעתיקם בלי רשות
© המנהל הממלכתי

משנה ברורה
מן סימן רעז סעיף ד עד סימן רעט סעיף ז

דפי סיכום

מהזור שינתיים
חלק ב'

ח כסלו

סימן רע"ט

דיני טלטול הנר בשבת - חלק א'

האופן / הדין	מותר	הטעם	אסור	הטעם
לטלטל נר בשבת כשהוא דלוק			אסור לטלטלו אפילו למי שחשש בעניו ויגדל הכאב ואור הנר מוזיק לו ואסור לטלטלו להעמידו בבית אחר (שע"ת א')	
לטלטל נר שהדליקו בו באותה שבת אחר שכבה	מותר לטלטלו במקום הפסד (מ"ב א')	דאין אסור לטלטל מקצה במקום פסידא (שעה"צ ג')	אסור לטלטלו אף על פי שכבה ואפילו לא נשאר בו שמן כלל (ש"ע א' מ"ב א')	דכיון דבין השמשות היה אסור בטלטול לפי שנעשה הנר והשמן והפתילה בסיס לשלהבת שהוא דבר האסור בטלטול ומידי דאתקצאי לבין השמשות אתקצאי לכללי יומא (מ"ב א')
לטלטל נר שהדליקו בו באותה שבת אחר שכבה כשיש לו אימת אינו יהודי עליו	אם יש לו אימת אינו יהודי עליו על ידי הנר מותר לטלטלה אחר שכבה ולפרמ"ג משמע דאם ירא שיכבה או שאר הפסד ממוך לכו"ע מותר (מ"ב א')		למ"א אסור שלא במקום סקנה (באה"ט א')	
לטלטל או להסתפק ממותר שמן שבנר או ממותר הנר העשוי מחלב ושעוה בשבת	אם לא הדליקו בו באותה שבת מותר לטלטלו לצורך גופו ומקומו (שעה"צ ד')	דאז מקרי כלי שמלאכתו לאיסור (שעה"צ ד')	אם הדליקו בו באותה שבת אסור להסתפק ממנו וגם לטלטלו באותה שבת (ש"ע א')	דהואיל והקצה בתחילת השבת דהיינו שהיה אסור בין השמשות כשהיה דולק, אתקצאי לכללי יומא שלא להסתפק ממנו אף אחר שכבה וכיון שאסור להנות ממנו כל יום השבת אסור גם כן לטלטלו דאינו ראוי לכלום (מ"ב ג')
לטלטל או להסתפק ממותר שמן שבנר או ממותר הנר העשוי מחלב ושעוה ביום טוב שהדליקה לשם מצות יו"ט וכבה	לפי הטעם הרי"ן היה מותר בנר של חלב או שעוה לאיזה תשמיש (באה"ל מותר)	דהא גם בעת שהיה דולק היה מותר לקצרו מלמטה על ידי הדלקה (באה"ל מותר)	דאסור להסתפק ממנו בין השמשות אפילו ביו"ט כשהיה דולק - דס"ל הטעם הואיל והקצה בעת שהיה דולק למצותו (באה"ל מותר)	
לטלטל נר באופנים שאסור לטלטל, לצורך גופו ומקומו	יש מי שהתיר (ש"ע ב')		אסור אפילו לצורך גופו ולצורך מקומו - אפילו המנורה שהדליקו בה הנרות - ואפילו לפי המ"ד דלא הוי בסיס אלא אם כן דעתו שישאר כן כל השבת (ש"ע מ"ב ב' באה"ל אפילו)	דכיון דבין השמשות היה אסור לטלטלו אף לצורך גופו ומקומו דהיה בסיס לשלהבת ומיגו דהתקצאי לבין השמשות אתקצאי לכללי יומא לגמרי - דגם כן נעשה בסיס להנרות - כיון שאין דעתו לסלקו מן המנורה עד שיכבה וגם אינה ינערה בין השמשות דצריך לה (מ"ב ד' באה"ל אפילו)
לטלטל נר באופנים שאסור לטלטל, למי שהוא איסטניס לסלקו מעליו	י"א דמי שהוא איסטניס והנר מאיס עליו מותר להוציאו כשהוא מונח במקום ישיבתו - והמקיל כן לא הפסיד (רמ"א ב' מ"ב ח')	דהוי לדידה כגרף של רעי שאינו יכול לסבול שיהא מנח אצלו לאחר שכבה או למחר ביום (רמ"א ב' מ"ב ו')	אם הנר מנח שלא במקום ישיבתו גם האיסטניס אסור לטלטלו ממקום למקום לכו"ע ויש מי שחממיר אפילו מבקום ישיבתו והחממיר יחמיר וי"א דהחממיר לא הפסד ממצות עונג שבת (מ"ב ח' באה"ט ב')	
לטלטל נר באופנים שאסור לטלטל למי שאינו איסטניס ואומר שהנר מאיס עליו	הב"ח והמ"א פסוק דאף מי שאינו איסטניס אם אומר שמאיס עליו מותר לסלקו מעל השלחן - ומשמע בב"ח דהתירו רק בנר של חרס או של עץ (מ"ב ה')	כהדין באיסטניס - שהם מאוס בוודאי (מ"ב ה')	להב"ח לא התירו בנר של מתכת - ובדרך החיים משמע דיש להחמיר באינו איסטניס (מ"ב ה')	שאינו מאוס - כדעת ההג"ה (מ"ב ה')



כל הזכויות שמורות
מאסור למתקנים בלי רשות
© המנהל הכללי

האופן / הדין	מותר	הטעם	אסור	הטעם
לטלטל נר באופנים שאסור לטלטלו, על ידי שנותנין עליו לחם בשבת או שאר דבר חשוב	יש מי שמתיר אם נתן עליו הלחם מבעוד יום אם הלחם הוא חשוב אצלו יותר מהשמן והוא הדין אם מונח שאר דבר חשוב אצלו יותר מן השמן (ולריב"ש אפשר אפילו השמן חשוב יותר מהדבר חשוב) (שו"ע ג' מ"ב י' שעה"צ י"א)	דאז אמרינן כיון דהנר נעשה בסיס לאיסור והוא השמן ולהיתר וההיתר חשוב טפי ולכך מותר (דס"ל הטעם כאילו אתני) (שו"ע ג' מ"ב י' שעה"צ י"א)	אסור לטלטלו על ידי שנותנין עליו לחם או דבר אחר בשבת - ולמעשה אסור המחבר אפילו אם נתן עליו מערב שבת אף שהוא חשוב יותר (רמ"א ד')	דהא מכל מקום אתקצאי בין השמשות דעדיין לא היה בו או לחם ומיגו דאתקצאי בבין השמשות אתקצאי לכולי יומא - דכיון דהמנורה עיקר עשייתה בשביל השלהבת לכן נעשית תמיד טפל ובסיס להשלהבת ולא ללחם ושאר דברים אחרים אף שהם חשובים יותר (מ"ב ט' י')
לטלטל נר שכבה בשבת אם התנה מערב שבת	למחבר אם התנה מערב שבת על נר זה שיטלטלנו משיכבה מותר לטלטלו אחר שכבה (שו"ע ד')	משום דנר עשוי להכבות משום הכי מהני בה תנאי משא"כ בשאר בסיס לדבר האסור לא מהני תנאי לסלק האיסור מן הבסיס שיהא מותר להשתמש (מ"ב י"א)	לרמ"א י"א דלא מהני תנאי וכתב וכן נוהגין במדינות אלו (רמ"א ד')	דהא אינו יכול לומר אינו בודל כל בין השמשות דהא בין השמשות הוא דולק (באה"ט ה')
האופן שמועיל התנאי לדעת המחבר דס"ל דמהני	מתנה שיטלטלנו משיכבה וצריך שיעשהו קודם בין השמשות - ומשמע מהגר"א דמהני גם באומר אינו בודל (שו"ע ד' מ"ב י"ב)	משום דנר עשוי להכבות משום הכי מהני בה תנאי משא"כ בשאר בסיס לדבר האסור לא מהני תנאי לסלק האיסור מן הבסיס שיהא מותר להשתמש (מ"ב י"א)	אינו יכול לומר אינו בודל מהנר כל בין השמשות אפילו לדעת המחבר (מ"ב י"ב)	דהא בין השמשות הוא דולק ועל כן אסור לטלטלו (מ"ב י"ב)
לטלטל נר הדלוק על ידי אינו יהודי	לצורך גופו ומקומו מותר אפילו הנר דלוק כבר (מ"ב י"ד באה"ט ו')	הואיל ואינו עושה רק טלטול בעלמא (ס' רע"ז רמ"א ג')	אין להתיר למי שאינו בני תורה (ס' רע"ז מ"ב כ"ט)	דלמא אתי למסרך ולהקל יותר (ס' רע"ז מ"ב כ"ט)
לטלטל נר שכבה על ידי אינו יהודי	אם הוא נר שעשוי לכבות מותר אחר שכבה אפילו רק שלא נגב ולא יפסד - ואם הוא נר שאינו עשוי לכבות בשבת מותר רק לצורך גופו או מקומו (מ"ב י"ג י"ד)	דלטלטלו על ידי אינו יהודי מצרפינן לזה הדיעה ראשונה דתנאי מהני דהואיל והמנהג כן הוי כאילו התנה עליו מתחילה - דלצורך גופו ומקומו מותר על ידי אינו יהודי בכל גווני (רמ"א ד' מ"ב י"ד)	אם העמיד עשית על השלחן ודעתו היה שידלק כל היום כלו כמו יארציית וכדומה וכבה אפשר דאסור שלא לצורך גופו ומקומו (מ"ב י"ד)	דבזה לא שייך לומר דהוי כאילו התנה עליו מתחילה (מ"ב י"ד)
לטלטל נר שהדליק לחיה או לחולה מערב שבת, בשבת אחר שכבר כבה	אם הדליק לחולה שיש בו סקנה מותר לטלטלו לצורך גופו ומקומו כשאר כלי שמלאכתו לאיסור (מ"ב ט"ז ט"ז)	כיון שהדליק לחולה שיש בו סקנה היה מותר לטלטלו בין השמשות לא אתקצאי לכולי שבת אלא על זמן שהוא דולק בלבד ומקרי מקצה לחצי שבת (מ"ב ט"ז שעה"צ י"ג)	אסור לטלטלו שלא לצורך גופו או מקומו - או אם הדליק לחולה שאין בו סקנה (מ"ב ט"ז שעה"צ י"ד)	דלא עדיפא משאר כלי שמלאכתו לאיסור - כיון דלא היה מותר לטלטלו בין השמשות אתקצאי לכולי שבת (מ"ב ט"ז)
לטלטל נר שהדליקו בשבת, בשבת אחר שכבר כבה	מותר לטלטלו אפילו הדליקו במזיד וכ"ש בשוגג או לחיה וחולה (מ"ב ט"ז)	דאין מקצה לחצי שבת (מ"ב ט"ז)		
להשתמש בנר שלא הדליקו בו בשבת זו	מותר לטלטלו לצורך גופו ומקומו אפילו הוא חרט ומאוס (שו"ע ו' מ"ב י"ח)	דמקצה מוחמת מאוס מותר ואף שהוא כלי שמלאכתו באיסור מותר הואיל ואיכא תורת כלי עליו וחזי לכסויו בה מזה (מ"ב כ')	אסור לטלטלו שלא לצורך גופו או מקומו - אם השתמש בו פעם (באה"ל נר)	דלא עדיף משאר כלי שמלאכתו לאיסור - דהא אם לא הדליקו בו מעולם ומותר לטלטלו אפילו שלא יפסד ושלא יגנב (באה"ל נר)
להשתמש בנר שלא הדליקו בו מעולם	מותר לטלטלו אפילו שלא יפסל ושלא יגנב (באה"ל נר)	דאם רק יחד אותו להדליקה הוא בכלל כלי שמלאכתו להיתר עדיין דהזמנה לאו מלתא הוא שמלאכתו להיתר עדיין דהזמנה לאו מלתא הוא (באה"ל נר)		
לטלטל מנורה של פרקים או דומה לפרקים	מותר לטלטלו אם דרכו להיות רפוי (מ"ב כ"ב)		אסור לטלטל מנורה אפילו חרשה בין גדולה בין קטנה אם הוא של פרקים ואסור לטלטלה אפילו יש בה רק חריצים ודומה לפרקים (שו"ע ז')	דחיישינן שמה תפול ותתפרק ויחזירנו ונמצא עושה כלי - משום דמוחלף בשל פרקים (שו"ע ז' מ"ב כ"ג)
לטלטל נר או כלי שהוא מאוס שלא לצורך גופו ומקומו כשאיין הכלי מלאכתו לאיסור	לדעת המאור והר"ן מותר (באה"ל נר)		לדעת הפרמ"ג אסור (באה"ל נר)	

מנורה שלא הדליקו בו מעולם האם מותר לטלטלו?

מנורה אפילו היא חדשה שלא הדליקו בה מעולם בין גדולה בין קטנה, אם היא של פרקים אין מטלטלין אותה דחיישינן שמא תפול ותתפרק ויחזירנה ונמצא עושה כלי, ואם דרכה להיות רפוי שרי, ואפילו אם אינה של פרקים אלא יש בה חריצים סביב ודומה לשל פרקים אסור לטלטלה. ואסור לטלטל נרות שלנו אף שלא הדליקו בו מעולם דהרי הם עשויין של פרקים.

על איזה תפלות מחזירין בשבת?

נוהגים שבשבת מאחרין יותר לבא לבהכ"נ מבחול ומ"מ צריכין לזהר שלא לעבור זמן ק"ש. ונוהגין להרבות בזמירות של שבת כ"מ לפי מנהגו, ובכל דבר שמוסיפין בשביל שבת ואפילו נשמת אם לא אמרו אין מחזירין אותו, ואם נזכר כשהתחיל ישתבח עד שלא אמר בא"י אל מלך וכו' יחזור לנשמת ויאמר כסדר, ואם איהר לבוא לבית הכנסת יותר טוב שידלג מפסוקי דומרה ולא ידלג נשמת. מלבד אם לא אמר לאל אשר שבת, ולאחר תפלת ח"י יאמר כך בלי ברכה ויתחיל משבח נותנים וכו', משא"כ שאר זמירות אם שכח אין חיוב לאמרן אחר התפלה. ואם נזכר קודם שאמר בא"י יוצר המאורות שלא אמר לאל אשר שבת אפשר דיש לחזור ולהתחיל מלאל אשר שבת. לא ידלג לכתחלה הנוסח דלאל אשר שבת או הכל יודוך כדי להתפלל בצבור.

האם טוב להאריך בזמירות בתפלת שבת?

יש להאריך ולהנעים בזמירות אבל לא להאריך הרבה, וכבר הפליגו הקדמונים בגנות המשוררים המאריכים ומפרידים אות מחברתה ותיבה מחברתה, וביותר מצוי קלקול ע"י הנגונים בסיום הברכה כשעונין הקהל אמן לפעמים עונין קודם שיסיים ממש הברכה, ולפעמים מאריכין בניגון אחר סיום התיבה ועונין בהפסק גדול אמן, ואין למחות במאריך בהם אע"פ שהמוחה מכויין משום ביטול תורה, ומ"מ יש לזהר מאד שלא לעבור זמן ק"ש ותפלה, ומוטב להתפלל ביחודי מלקרות ולהתפלל שלא בזמנו.

כמה קרואים קורין בשבת ויו"ט?

מוציאין ס"ת ויש לומר בריך שמייה בפתחת הארון בין בשבת ובין בחול. והנותן ס"ת והמקבלו צריך שיהא בימין ואפילו אם הוא איטר יד אין לשנות בזה. וקורין בו שבעה, וכל אחד יברך לפניו ולאחריה, ואם רצה להוסיף מוסיף, וי"א שאין כדאי להוסיף להרבות בברכות, אך במקום הצורך כגון חתונה או ברית מילה וכל כה"ג אין לחוש לזה, ונכון שלא להוסיף הרבה מפני טורח הצבור ובמקום שיש לחוש לתרעומות איזה אנשים

כשלא יקראו להם לתורה א"צ לדקדק בזה, ובשבת שקורין ב' פרשיות יש לקרות מנין חצי הקרואים מהשבעה בכל סדרה, שקורא להרביעי קצת מהסדר א' ומהסדר ב' ג' פסוקים עכ"פ, ואין לחוש במה שיוסיף על השבעה בסדר ב', וביו"ט אין להוסיף מלבד בשמחת תורה שמוסיפין הרבה, גם בכל יו"ט אין המפטירין ממנין הקרואים, וכשחל יו"ט בשבת מותר להוסיף על שבעה, אך כשחל יו"ט בשבת טוב לכתחלה שלא להוסיף על שבעה.

האם מותר לחזור ולקרות מה שכבר קראו?

מותר לקרות עולים הרבה אע"פ שקרא זה מה שקרא זה וחזור ומברך אין בכך כלום, ומ"מ אינו עולה מן המנין אם לא שהוסיף לכל הפחות שני פסוקים על מה שקרא הראשון דאז דיעבד עולה למנין, אם לא במקום דלא אפשר בענין אחר כמו בחוה"מ דע"כ צריך לקרות הרביעי מה שקרא כבר משום ספיא דיומא, ויש אוסרים לחזור ולקרות, וכן נהגו חוץ מבשמחת תורה שנהגו להרבות בקרואים, וי"א דה"ה בחתונה, אבל מנהגנו שלא לקרוא לזה מה שקרא כבר אחד אף בחתונה, וה"ה כשיש חיובים ג"כ אין להקל בזה.

קטנים האם מותרים לעלות או לקרות בתורה?

הכל עולים למנין שבעה אפילו אשה וקטן שידע למי מברכין, אבל לא למנין שלשה, וה"ה למנין דה"י שיש בר"ח ויו"ט ויוה"כ ג"כ אין עולה, ובשבת אף אם אין שם כהן אלא קטן קורין אותו, וי"א שאין מחוייבין לקרותו וכן נוהגין, ויותר מזה נוהגין כהיום שאין קורין קטן כלל לשום עליה אפילו אם כבר נשלם מנין הקרואים אלא למפטיר, ומ"מ אין יכול להיות מקרא את העולים וכל הצבור יהיו יוצאים ידי חובתן בשמיעה ממנו עד שיביא שתי שערות, ומשהוא בן י"ג שנה בחוקה שהביא שתי שערות לענין זה, ומ"מ כשאין שם קורא אחר ותבטל הקריאה לגמרי אפשר דיש להקל אפילו אם לא הביא עדיין שתי שערות.

נשים האם מותרים לעלות או לקרות בתורה?

נשים אע"פ שאין חייבות בת"ת מ"מ חייבות לשמוע קריאת ספר כאנשים, ואין נוהגות לזהר בזה ואדרבה יש מקומות שנוהגות הנשים לצאת חוץ בעת הקריאה, ובכ"א אמרו חכמים אשה לא תקרא בצבור מפני כבוד הצבור. ואלו דוקא מצטרפים למנין הקרואים, אבל לא שיהיו כולם או רובם נשים או קטנים. ודין עבד כנעני כדין אשה, אבל אם אמו מישראל מותר לעלות. ואסור לקרות בראש מגולה אפילו הוא קטן, וכן קטן שהוא פוחח אסור לקרותו לתורה, ונ"מ לדידן לענין מפטיר.

האם צריכין לדקדק שהמפטיר לא יקרא כל הפסוקים שכבר קרא האחרון? **הגב' בעצמך...**



כל הזכויות שמורות
המחזור לוחסית מלי נשות
© מהדורה השנייה

מפטיר האם הוא ממנין הקרואים?

מה שנהגו למכור ששי בפני עצמו יש קצת סמך מהזוהר שלח לך, ואחרון מוכרים בפ"ע דאחרון חביב שמסיים בו. נוהגים לקרות שבעה ולגמור עמהם הפרשה, וה"ה דיכול להוסיף עוד על השבעה, ואומר קדיש וחזור וקורא עם המפטיר מה שקרא השביעי. וכן נוהגים ביו"ט שאין מפטיר ממנין הקרואים אלא קורא בפני עצמו בפרשה של חובת היום והקדיש אומר מקודם, אבל בחול שאסור להוסיף על מנין הקרואים השלישי הוא מפטיר. וביום שמוציאין ב' ספרים או ג' המפטיר קורא באחרונה, ובין כשמשלימין המנין או שמוסיפין על המנין הכל עולים בשני ספרים הראשונים.

מתי אומרים קדיש קודם המפטיר או אחריו?

אומרים קדיש קודם שעולה המפטיר בשבת, אבל בחול שהמפטיר ממנין הקרואים אומרים קדיש אחר המפטיר [דהיינו אחר שמכניסין הס"ת להיכל] ולא קודם דאין אומרים קדיש עד שנשלם המנין, ובחזו"מ פסח וסוכות אומרים קדיש אחר שקרא הרביעי דאז כבר נשלם מנין הקרואים.

קטן האם יכול לעלות למפטיר?

קטן יכול לקרות בפרשת המוספין או בד' פרשיות שמוסיפין באדר, אבל אם אין השי"צ קורא אין הקטן יכול לקרות, ויש מחמירין שלא לקרותו לקטן לפרשת זכור וכן לפרשת פרה. וביום א' של שבועות שקורין המרכבה למפטיר וכן בשביעי של פסח שקורין השירה ובשבת שובה ג"כ נוהגין שאין קורין אותו לכתחלה למפטיר, וי"א דהקטן לא יקרא בד' פרשיות. ואמנם גם בשאר מפטיר ג"כ דוקא בקטן שהגיע לחינוך שיוודע לחתוך האותיות בטוב, ובפרשיות המוספין וכל הד' פרשיות אין כדאי להקל לקרות קטן למפטיר אם אינו יודע לקרות מלה במלה עם השי"צ מתוך הכתב.

לאחר קדיש ליכא מפטיר רק מי שכבר עלה מה יעשו?

אם לא נמצא מי שיוודע להפטיר אלא אחד מאותם שעלו לקרות בתורה וכבר אמר ש"צ קדיש אחר קריאת הפרשה, זה שרוצה להפטיר צריך לחזור ולקרות, ואפילו השביעי רוצה להפטיר ויברך על קריאתו תחלה וסוף, ומ"מ נכון יותר שיקרא המפטיר אחד מן הקודמים ולא השביעי. וביום שמוציאין ב' ס"ת וקראו ז' בראשונה ושניה למפטיר ואין נמצא שם מי שיוודע להפטיר אסור לקרוא לשביעי לס"ת שניה אבל אותם הקודמים שרי, וצ"ע.

קודם קדיש וליכא מפטיר רק מי שכבר עלה מה יעשו?

אם לא אמר קדיש יפטיר בנביא מי שעלה לשביעי אם יודע, וא"צ לחזור ולקרות בתורה, והקדיש יאמר אחר קריאת הפרשה וברכותיה. וה"ה בכל מפטיר בששכת לומר הקדיש מקודם, ונזכר

אחר שכבר קרא המפטיר בתורה, לא יאמר הקדיש עד לאחר קריאת הפרשה וברכותיה. ואם השביעי אינו יודע ויצטרך לעלות למפטיר אחד מהקודמים אז בכל גווני צריך לחזור ולקרות ולברך בתורה לשם מפטיר, ואם יש אחרים שיוודעים להפטיר לא יפטיר מי שעלה כבר. וה"ה בשבת של חזון אפילו נמצא מי שיוודע להפטיר בנביא רק שלא ידע לקונן כנהוג ג"כ דינא הכי, ובמקום שהמנהג שקוראים הרב למפטיר לא יקראוהו מקודם לשלישי. אם קראו לאדם לתורה בבית הכנסת אחרת ונודמן לו אותה הפרשה שקרא היום צריך לחזור ולברך.

טעה וסיים הפרשה עם הששי מה יעשה?

אם טעה ש"צ וסיים הפרשה עם הששי ואמר קדיש א"צ לקרות עוד אחר, אלא יקרא עם המפטיר מה שקרא עם הששי וא"צ לחזור ולומר קדיש, אבל אם נזכר קודם שאמר הקדיש אז צריך לקרות אחד לשביעי ממה שקרא כבר, וסיים הפרשה עמו ויאמר קדיש, ואח"כ יחזור לקרות איזה פסוקים למפטיר כמו שרגיל תמיד. קרא הפרשה בתפלת שחרית בשבת ודילג פסוק אחד או תיבה אחת חוזר וקורא הוא ושנים עמו, ויברך לפניו ולאחריה על הג' פסוקים.

באיזה ספר אומרים ההפטרה?

מפטירין בנביא מענינה של פרשה, ואף שהוא ע"י דפוס וגם על הנייר ושלא בגלילה מותר לענין זה, ומ"מ י"א דצריך לקרות ההפטרה מתוך נביא שלם הנדפס ולא מתוך הפטרה לבד הנדפסת בחומש, ובתנ"ך הידועים הנדפסין ע"י המניין מוטב יותר שיקרא ההפטרה בחומש ולא בס', ומ"מ אם אין להם רק הפטרה הנדפסת בחומש יש להקל שלא לבטל קריאת הפטרה, אך לכתחלה ראוי ונכון שיהיה לכל צבור נביאים שנכתבין בקלף כד"ן, ומיהו אין למחות ביד הנהגין להקל אבל בודאי הצבור שהיכולת בידם יש להם לכתוב נביאים כד"ן, ויברך המפטיר ז' ברכות ושת"י ברכות שמברך המפטיר על התורה לפניו ולאחריה ואחת על הנביא לפניו וארבע לאחריה].

האם יכולין להפטיר בלי קריאה מקודם?

לא נתקנה ההפטרה רק בצבור אחר שקראו בתורה, אבל בלאו הכי כגון שלא היה להם ס"ת לקרות בה אסור לקרות עם הברכות שלפניה ולאחריה אבל בלא ברכה שרי, ואם התחילו ההפטרה בעשרה ויצאו מקצתן אפ"ה מותר לגמרה עם ברכתיה אבל אם יצאו מקצתן קודם שהתחילו ההפטרה אף שבעת קד"ת היו עשרה אין מפטירין, ואם קראו בס"ת ונמצאת אחר הקריאה שהיא פסולה אפ"ה מפטירין אחריה ומברכין הברכות לפניו ולאחריה. ואם מתחלה ידעו שהיא פסולה ולא היה להם אחרת וקראו בה בלא ברכה להפרמ"ג אפ"ה צריך אח"כ להפטיר ולברך על ההפטרה, ולדע"א באופן זה ה"ה בלא קרא כלל ואין להפטיר אח"כ בברכה, וכן מסתבר. אם אין עירוב שיכולין להביא הנביא או החומש בבהכ"נ להפטיר, הולכין עשרה ומפטירין בבית שמונח שם ובברכת ההפטרה ג"כ.

הגשם האם יש מקום להחמיר שהאחרון יקרא איזה פסוקים יותר ממה שיקרא המפטיר? **בנעמך...**



זכות הלימוד



כל הזכויות שמורות
המחיר למוסדות מלידות
עם משנה בחירה



כל הזכויות שמורות
אסוף למעקפים ב"ר ששת
© מהדורת המעגל

משנה ברורה
מן סימן רפב סעיף ד עד סימן רפד סעיף ב

דפי סיכום

מהזור שינתיים

חלק ב'

י כסלו

סימן רפ"ג

למה אין מוציאין שני ספר תורה בשבת

הטעם	לא יעשה	הטעם	יעשה	האופן / הדין
מפני שאין בה אלא שני פסוקים ואין קורין בתורה פחות משלשה פסוקים ולהתוס' הטעם שצריך להפטיר בנביא בכל שבת מענינו של יום ואי קרינן בשל שבת יהא צריך להפטיר בדסליק ממנה והיינו מעניינו שבת ואם כן יהיו כל ההפטורות של כל שבוע מענין אחד (שו"ע א' מ"ב א')	אין מוציאין בשבת ספר שני לקרות בפרשת המסופין (שו"ע א')	מתקנת הגאונים (שו"ע הרב א')	ביו"ט מוציאין ס"ת שני לקרות בפרשת מסופין (שו"ע הרב א')	להוציא ספרי תורה שני בשבת או ביו"ט לקרות בפרשת המסופין

על איזה ברכות עונין אמן?

צריך לכונן לברכות הקוראים בתורה ולברכות המפטיר, ויענה אחריהם אמן ויעלו לו להשלים מנין מאה ברכות שחיסר מנינם בשבת, וע"כ מצוה על העולים שיברכו בקול רם כדי שכל הקהל ישמעו ויוכלו לענות אמן. אין לענות אמן אחר אמת וצדק שאומרים בברכות שאחר הפטרה, וכן אין לענות אמן אחר הנאמרים באמת שנאמר בברכה שלפני ההפטרה.

האם קורין למפטיר מי שאינו יודע לקרות?

אם קראו למפטיר מי שאינו יודע לומר ההפטרה קטן או גדול יכול אחר לאומרה, אבל לכתחלה אסור לעשות כן, ואם יכול עכ"פ לומר מלה במלה כשמקריין אותו טוב יותר שהוא בעצמו שקרא בתורה לשם מפטיר יאמר אח"כ ההפטרה וברכותיה ג"כ. ובמקומות שכותבין נביאים על קלף ובגלילה כס"ת וא"כ הקורא בנביא הוא מוציא כל הצבור בקריאת ס"ת, לכן אפילו לכתחלה מותר לקרות למפטיר אפילו מי שאינו יודע לקרות בנביא בעצמו, דהוא יאמר כל הברכות והש"ץ יקרא ההפטרה כמו שקורא בס"ת, ואם הקטן אינו יכול לומר מלה במלה עם הש"ץ מתוך הכתב אין כדאי להקל לקרות קטן למפטיר.

נשתתק המפטיר מהיכן מתחיל השני?

אם נשתתק המפטיר באמצע ההפטרה הבא לסיימה לא יתחיל ממקום שפסק הראשון אלא צריך לחזור להתחיל ממקום שהתחיל הראשון כמו בס"ת, ואפילו במקום שהש"ץ קורא בס"ת ג"כ הדין דצריך להתחיל ממקום שהתחיל הראשון, ולענין ברכה לפניו יש דעות וספק ברכות להקל.

האיך אומרים ההפטרה בלחש או בקול רם?

שנים לא יאמרו ההפטרה בפעם אחת כמו בס"ת, גם לא יהיה נקרא ההפטרה ע"י שנים שאחד יקרא פסוק אחד והב' קורא פסוק אחר, כי המפטיר שקרא בתורה צריך שיקרא הוא לבד כל ההפטרה. ודוקא בקול רם אסור אבל בלחש מותר לומר, וגם נכון לכתחלה לעשות כן לקרות בלחש מתוך הספר עם הקורא ויראה לקרות מלה במלה עם הש"ץ כדי שיעיית להקורא, ודוקא כשהקורא קורא מתוך החומש, אבל כשקורא מתוך הנביא יקרא הוא לבד וכולם יהיו שומעין, ואם יקראו הכל בקול רם עם הקורא תהיה ברכת הקורא ברכה לבטלה. ובשער אפרים כ' דבמדינותינו נהגו שהכל אומרים ההפטרה עם המפטיר בידו בקול רם והוא מחסרון ידיעה ונכון לבטל המנהג, ולכתחלה יש לנהוג שהמפטיר יאמר ההפטרה בקול רם כהקורא בס"ת והצבור יאמרו אחריו בלחש, ועכ"פ טוב שיהיו עשרה עומדים סמוך להמפטיר שישמעו לקול האומר ההפטרה, וכן יש לנהוג שמיד שישמע שהמפטיר סיים ההפטרה ומתחיל הברכות אע"פ שהוא עדיין לא סיים ישתוק עד שייסיים המפטיר הברכות ואח"כ יסיים הוא אמירת ההפטרה, גם המפטיר יהיה זהיר שלא להתחיל הברכות עד שיפסק קול המזון לגמרי.

סדר התפלה לאחר הקריאה

בשבת שהפרשיות מחוברות מפטירין בהפטרת פרשה שנייה. ונהגו להזכיר אחר קריאת התורה נשמת המתים ולברך העוסקים בצרכי צבור כ"מ לפי מנהגו, ואומרים יקום פורקן ואין בזה משום איסור תחינה בשבת. ואחר אשרי לא יאמר שום דבר דאין להפסיק בין אשרי לקדיש, ויהללו שאומרים אין הפסק. ואפי' כשיש חולה אין לומר לאחר אשרי מי שבירך.

מתי אין אומרים אב הרחמים ואין מזכירין נשמות?

נוהגין לומר אב הרחמים, ובכל יום שא"א בו צו"צ אין אומרים אותו, וכן כשיש חתונה או מילה. ואם חל ט"ב בשבת אע"פ שאין אומרים צ"צ אומרים א"ה, וג"כ מזכירין בו נשמות אותן שמוזכרין בכל שבת, אבל בשבת שמברכין בו אב או בשבת שחל בו ר"ח אב גופא א"א אב הרחמים ואין מזכירין בו נשמות.

האם אומרים אב הרחמים בשבת שמברכין החודש?

יש מקומות שא"א אותו כשמברכין החדש ואין מזכירין בו נשמות מלבד בימי הספירה, והולכים בכל זה אחר המנהג. ואפילו במקום שאומרים אב הרחמים כגון בימי הספירה אפי"ה אין מזכירין בו נשמות רק למי שנפטר באותו שבוע, וי"א שאין מזכירין אז נשמות כלל. ואפילו חל מילה בשבתות ההם אפי"ה אומרים, דהא אומרים אותו בימי חדש ניסן כשמברכין חדש אייר ווה"ה אם יש מילה בניסן ג"כ אומרים אותו, אבל כשחל ר"ח אייר בשבת אין אומרים אותו וכ"ש שאין מזכירים בו נשמות, וכן בכל חודש ניסן אף בימים שלאחר הפסח דהוא תוך הספירה ג"כ אין מזכירין בו נשמות, אבל אה"ר אומרים בו.

כמה פעמים צריך להעביר הסדרה?

אע"פ שאדם שומע כל התורה כולה כל שבת בעבור חייב לקרות לעצמו בכל שבוע פרשת אותו השבוע שנים מקרא ואחד תרגום, אפילו עטרות ודיבן והי"ה ראובן ושמעון וכי"ב צריך לקרותו ג"פ, ויש מחמירין דבעטרות ודיבן שיש בו תרגום ירושלמי צריך לקרות שם התרגום. ולא יקדים לקרות קודם אותו שבוע וגם לא יאחר.

האיך מעבירין הסדרה?

לא יקרא אחד מקרא ואחד תרגום ויכוין לשמוע מהש"ץ, אלא צריך לקרות ב"פ מקרא חוץ ממה ששמע מהש"ץ, אם לא שקרא אז ג"כ בפיו, ובדיעבד יוצא פ"א במה ששמע מהש"ץ, ויש מחמירין אפי' דיעבד. בענין הקריאה י"א שיקרא כל פסוק ב"פ ותרגום עליו, וי"א שיקרא כל פרשה ב"פ ואח"כ התרגום, ודעיבד כמר עביד דעביד כמר עביד. מי שהוא בקי בטעם ובנקודות בע"פ טוב להדר לקרות בס"ת גופא.

האם יכולין לקרות רש"י במקום תרגום?

אם למד הפרשה בפירוש רש"י חשוב כמו תרגום, וע"כ יוצא במה שקורא שני פעמים מקרא ואחד פירוש רש"י, ואותן פסוקים שאין עליהם פירוש רש"י יקרא אותן ג"פ, וירא שמים יקרא תרגום וגם פירוש רש"י, אבל אם קראה בשאר לעז שהוא מפרש רק את המלות לחוד לא יצא י"ח במקום תרגום, ומי שאינו בר הכי שיביין את פירוש רש"י ראוי לקרות בפירוש התורה שיש בלשון אשכנז בזמנינו.

פרטי דיני העברת הסדרה

מי שאין בידו תרגום רק החומש לבד יש לו יקרא שני פעמים מקרא ואח"כ כשיזדמן לו תרגום יאמר. לא יקרא פסוק המאוחר קודם המוקדם אלא יקרא כסדר. לא יקרא התרגום תחלה ואח"כ מקרא אלא יקרא לכתחלה שנים מקרא מקודם ואח"כ תרגום, ובדיעבד יוצא אף בקורא תרגום באמצע. אם אפשר לו שלא יפסיק בשמות על שום דבר הוא טוב ויפה מאד, ואף בין פרשה לפרשה, אבל באמצע ענינא מן הדין אסור להפסיק.

האם מותר להעביר הסדרה ב' פעמים כל החומש ואח"כ כל התרגום? בעצמך...



התכנית שמורות המחזור לוחסיקט מלי ירושלים ע"מ שנת ה'תשס"ג



זכות הלימוד

זהו זהיר...

סימן רפה - מ"ב ס"ק ו
וירא שמים יקרא תרגום וגם פירוש רש"י,
התרגום יש לו מעלה שניתן בסיני וגם הוא
מפרש כל מלה ומלה ופירש"י יש לו מעלה
שהוא מפרש את הענין ע"פ מדרשי חז"ל יותר
מהתרגום - ובאמת כן ראוי לנהוג לכל אדם
שילמוד בכל שבוע הסדרה עם פירש"י לבד
התרגום כי יש כמה פרשיות בתורה ובפרט
בחלק ויקרא שא"א להבינם כלל ע"י תרגום
לחוד.

מ"ב ס"ק ו'
אם אפשר לו שלא יפסיק בשמו"ת על שום דבר
הוא טוב ויפה מאד וכן ראיתי מהמדקקים
עושין כן - וכן ראוי לבעל נפש לעשות :

סימן רפד - שו"ע סעיף ג
צריך לכוין לברכות הקוראים
בתורה ולברכות המפטיר
ויענה אחריהם אמן, ויעלו
לו השלים מנין מאה ברכות
שחיסר מנינם בשבת.

וע"כ מצוה על העולים
שיברכו בקול רם כדי שכל
הקהל ישמעו ויוכלו לענות
אמן

מ"ב ס"ק ו'
ויענה אחריהם אמן. דע"י
עניית אמן חשוב כאלו היה
מברך לעצמו.

דפי שינויים וטבלאות

משנה ברורה
מן סימן רפד סעיף ב
עד סימן רפה סעיף ד

י"א כסלו

מוחזר שינתיים
חלק ב'

1800 466-7593

www.HilchusDiyoma.org

כל הזכויות שמורות
ואסור להעתיקם בלי ישות
© מהגילת המפעל





כל הזכויות שמורות
מאגיד למעשים בלי רשות
© מהדורת המעגל

משנה ברורה מן סימן רפד סעיף ב עד סימן רפה סעיף ד

דפי סיכום

מהזור שנתיים
חלק ב'

יא כסלו

סימן רפ"ד

דיני הפטרה וברכותיה - חלק א'

הטעם	לא יעשה	הטעם	יעשה	האופן / הדין
אף על פי שתחילת התקנה היתה על קריאת הפטרה אפילו בלא קריאת ספר תורה אבל עכשיו שנתבטלה הגזירה לא תקנו לברך על הפטרה כי אם אחר קריאת ספר תורה (באה"ל אבל)	אם לא קרא בתורה כגון אם אין להם ספר תורה לקרות בה אסור לקרותו עם הברכות שלפניה ולאחריה (רמ"א א' מ"ב ג')	מפני שפעם אחת גזרו גזירה על ישראל שלא יעסקו בתורה וקראו בנביאים שבעה וברכו עליהם כנגד השבעה שהיו צריכים לעלות ולקרות בתורה ולא היו קורין עם כל אחד פחות משלשה פסוקים והרי בין כלם יש כ"א פסוקים לכך אף על פי שבטלה הגזירה מנהגם לא בטלה (מ"ב ב')	מפטירין בנביא מענינה של אותו פרשה כשקורין בתורה בעיבור אחר שקראו בתורה (ש"ע א' מ"ב ב')	להפטיר בנביא מענינה של פרשה
	בשבת אין פותחין מכ"א פסוקים אלא אם כן סליק ענינא בבציר מהכי וכן ביר"ט לענין ט"ו פסוקים דאין פותחין מט"ו פסוקים אלא אם כן סליק ענינא בבציר מהכי (ש"ע א')	בשבת נגד ז' עולים ג' פסוקים לכל אחד מן הקוראים הרי כ"א וביר"ט נגד ה' עולים ג' פסוקים לכל אחד מן הקוראים הרי ט"ו (רמ"א א')	בשבת בעינן לפחות כ"א פסוקים וביר"ט בעינן לפחות ט"ו פסוקים (ש"ע א')	המנין הפסוקים שאומרים בהפטרה
- שלא לבטל קריאת הפטרה - דהוא בכלל עת לעשות לה' וקשה לכל הציבור לכתוב נביאים בקלף כדן (מ"ב א' שעה"צ ד')	להט"ו והמ"א מותר אף שהוא על ידי דפוס על הנייר ושלא בגלילה - ואם אין להם רק ההפטרה הנדפסת בחומש יש לסמוך ולהקל - ואין למחות ביד ההגין להקל שלא מתוך הספר כדן - ובתנ"ך הידועים הנדפסין על ידי המינין מוטב יותר שיקרא הפטרה בחומש ולא במ (מ"ב א' שעה"צ א' ד')	- דס"ל דאין יוצאין כלל בקריאת הפטרה בחמושים הנדפסין כיון שאין נכתבין בכל הלכות הספר תורה או מגילה - שאז גם השמות נכתבין בקדושה משא"כ כשהוא על הנייר הנדפס (מ"ב א')	להמ"א צריך לקרות ההפטרה מתוך נביא שלם הנדפס ולא מתוך ההפטרה לבד הנדפסת בחומש - ולדעת הלבוש צריך מתוך ספר כדן - וכן כתב המ"ב שלכתחילה בודאי ראוי ונכון שיהיה לכל ציבור נביאים שנכתבים בקלף כדן ובפרט בימינו שמפורין הרבה כסף על תכשיטי בית הכנסת שאין נוחץ כל כך וכונתם לשם שמים בודאי מצוה להתנאות בכתיבת נביאים הקדושים (מ"ב א' שעה"צ ד')	להצטרף לקרוא ההפטרה שנכתבים בקלף כדן או נביא שלם
דברכה אחת הוא (שעה"צ ה')	הברכה אשר בחר והבוחר בתורה שמברך קודם שאומר ההפטרה אינם חשובים כשני ברכות (שעה"צ ה')	כנגד שבעה שקראו בתורה (מ"ב ב')	המפטיר מברך שבע ברכות ב' ברכות כשעולה לתורה אחת לפנייה ואחת לאחריה ואחת על הנביא לפנייה וארבע על הנביא לאחריה. הרי שבע (מ"ב ב')	המנין הברכות שמברך המפטיר
ההפטרה בנביא וקריאת התורה ענין אחר הוא (באה"ל רק)	אם יוצאו מקצתן קודם שהתחילו ההפטרה אף שבעת קריאת התורה היה עשרה אין מפטירין (באה"ל רק)		אם התחילו ההפטרה בעשרה ויצאו מקצתן מותר לגמרה עם ברכותיה (באה"ל רק)	אם היה עשרה ויצאו מקצתן, לגמור ההפטרה
דה"ל כלא קרא כלל (באה"ל אסור)	לרע"א אין להפטיר אחר כך בברכה וכתב הבאה"ל דכן מסתברא (באה"ל אסור)		אם קראו בס"ת ונמצאת אחר הקריאה שהוא פסולה אפילו הכי מפטירין אחריה ומברכין הברכות לפנייה ולאחריה (מ"ב ג')	להפטיר בנביא אם נמצאת אחר הקריאה שהס"ת שקרא בה פסולה
	אין קורין ההפטרה בעל פה (באה"ט א')	דהרי מכל מקום קראו בתורה תחילה אף על פי שלא היה באותו מקום (מ"ב ג')	להפרמ"ג צריך אחר כך להפטיר ולברך על ההפטרה (באה"ל אסור)	להפטיר בנביא כשקראו בס"ת פסולה בלא ברכה מטעם שלא תשתבח ענין קריאה בספר תורה
מפני שלא נמצא שם מעין ענין פרשת התורה (באה"ט א')	אין המפטיר קורא בנביא ולא בכתובים (באה"ט א')		הולכין עשרה ומפטירין בבית שמנח שם הנביא או החומש ומברך גם כן על ההפטרה זו (מ"ב ג')	להפטיר בנביא כשאין עירוב שיכולים להביא הנביא או החומש לבית הכנסת
דאלמלא שבת אין נביא בראש חודש וקריאת הנביא הוא רק משום שבת (מ"ב ד')	אין לענות אמן אחר "אמת וצדק" שאומרים בברכות שאחר הפטרה וכן אין לענות אמן אחר "הנאמנים באמת" - ואין לומר ברכת הבוחר בתורה במלכות (מ"ב ו' שעה"צ י')	כדי שיכלו לבוון ולענות אמן - כדי שיעלו לו להשלים מנין מאה ברכות שחסר מנינם בשבת - דעל ידי עניית אמן חשוב כאילו היה מברך לעצמו (ש"ע ב' מ"ב ה')	י"א שמזכיר ר"ח בתוך הברכה ואומר את יום המנוח הזה ואת יום ראש חודש הזה (ש"ע ב')	להפטיר בכתובים
	בדיעבד אם קראו מי שאינו יודע לומר ההפטרה יכול אחר לומר ההפטרה וברכותיה - ובזמנו שהמנהג בכמה מקומות לכתוב נביאים על קלף ובגלילה כספר תורה מותר אפילו לכתחלה לקרות למפטיר אפילו מי שאינו יודע לקרות נביא בעצמו דהוא יאמר כל הברכות והשליח ציבור יקרא ההפטרה כמו שקורא בספר תורה (מ"ב ז' ח')		בזמניהם שיוצאו מפי העולה למפטיר לכתחילה צריך לקרוא למפטיר מי שיוודע לומר ההפטרה - ואפילו אם אינו יכול רק לומר על כל פנים מלה במלה כשמוקרין אותו טוב יותר שהוא בעצמו שקרא בתורה לשם מפטיר יאמר אחר כך ההפטרה וברכותיה גם כן (רמ"א ד' מ"ב ז')	להזכיר של ראש חודש בהפטרה כשחל ר"ח בשבת
			צריך שיברכו בקול רם - וצריך לבוון לברכות הקוראים בתורה ולברכות המפטיר - ויענה אחריהם אמן (ש"ע ב')	לבוון לברכות הקוראים בתורה ולברכות המפטיר ולענות אחריהם אמן
			בזמניהם שיוצאו מפי העולה למפטיר לכתחילה צריך לקרוא למפטיר מי שיוודע לומר ההפטרה - ואפילו אם אינו יכול רק לומר על כל פנים מלה במלה כשמוקרין אותו טוב יותר שהוא בעצמו שקרא בתורה לשם מפטיר יאמר אחר כך ההפטרה וברכותיה גם כן (רמ"א ד' מ"ב ז')	שיקראו למפטיר מי שיוודע לומר הפטרה



כל הזכויות שמורות
אסוף למסמכים בלבד
© מהדורת המוסד

משנה ברורה מן סימן רפד סעיף ב עד סימן רפה סעיף ז

דפי סיכום

מהזור שנתיים
חלק ב'

יא כסלו

סימן רפ"ד

דיני הפטרה וברכותיה – חלק ב'

הטעם	לא יעשה	הטעם	יעשה	האופן / הדין
כמו בספר תורה - כיון דיש מחלוקת אמרינן ספק ברכות להקל (ש"ע ה' מ"ב ט')	הבא לסיימה לא יתחיל ממקום פסוק הראשון ולפרמ"ג לא יברך (ש"ע ה' מ"ב ט')	כמו בספר תורה (ש"ע ה')	הבא לסיימה צריך לחזור להתחיל ממקום שהתחיל הראשון אפילו במקום שהשליח ציבור קורא בספר תורה - וי"א שצריך גם לברך (ש"ע ה' מ"ב ט')	אם המפטיר נשתתק באמצע הפטרה, שיבא אחר לסיימה
דברי קלי לא משתמעי - כי המפטיר שקרא בתורה צריך שקרא הוא לבד כל הפטרה (רמ"א ה' מ"ב י"א)	לא יאמרו שנים ההפטרה בפעם אחת - וגם לא יהיה נקרא ההפטרה על ידי שנים והיינו שאחד יקרא פסוק אחד והשני שותק עד שיסיים הפסוק ואחר כך קורא השני פסוק אחר (רמ"א ה' מ"ב י"א)	שבלחש לא יטריד לחבירו שלא יוכל לשמוע (מ"ב י"א)	בלחש מותר לומר (מ"ב י"א)	שיאמרו שנים ההפטרה
- דאם יקראו הכל בקול רם עם הקורא תיהיה ברכת הקורא ברכה לבטלה - דהמנהג מחסרון ידיעה דעיקר הדין שזה שעלה למפטיר הוא בלבד יאמר ההפטרה והציבור יאמרו גם כן אחריו בלחש ועכ"פ טוב שיהיו עשרה עומדים סמוך להמפטיר שישמעו לקול האומר ההפטרה (מ"ב י"א באה"ל דתרי)	י"א דאם הקורא מתוך הנביא יקרא הקורא לבד וכולם יהיו שומעין - וכתב דגם לא יקראו כל הקהל בקול רם עם הקורא - ולשער אפרים נכון לבטל המנהג שהקהל אומרים בקול רם עם הקורא (באה"ל דתרי מ"ב י"א)	- כדי שיצית להקורא (מ"ב י"א)	להמ"א נכון לכתחילה לומר ההפטרה בלחש עם הקורא - וכתב הפרמ"ג לקרות מלה במלה עם הקורא וזה לשון השער אפרים עיקר הדין הוא שזה שעלה למפטיר הוא בלבד יאמר ההפטרה והציבור יאמרו גם כן אחריו בלחש ועכ"פ טוב שיהיו עשרה עומדים סמוך להמפטיר שישמעו לקול האומר ההפטרה (מ"ב י"א באה"ל דתרי)	שכל הקהל יקרא בלחש ההפטרה עם הקורא
שאם אומרים בקול רם אינם שומעים קול דברים מברכות המפטיר ולפעמים גורמים שאף אחרים הסמוכים להם אין שומעים (באה"ל דתרי)	לא יפה העושין שהות באמירת ההפטרה היינו שאף שאחר שסיים המפטיר והתחיל הברכות אין רוצים להפסיק מאמירת ההפטרה (באה"ל דתרי)	דאפילו אם ימוך קולו מכל מקום הוא בעצמו אינו שומע (באה"ל דתרי)	אף על פי שהוא עדיין לא סיים ההפטרה ישתוק עד שיסיים המפטיר הברכות ואחר כך יסיים הוא האמירת ההפטרה (באה"ל דתרי)	כשישמעו מהמפטיר סיים לומר ההפטרה ומתחיל הברכות
כדי שגם הגולל יתן לבו למה שיאמר המפטיר שחובה הוא על כל אדם לשמוע פרשת ההפטרה כמו פרשה שבספר תורה (מ"ב י"ב)	אין רשאי המפטיר לומר ההפטרה עד שיגמור הגולל הספר תורה (מ"ב י"ב)	כדי שגם הגולל יתן לבו למה שיאמר המפטיר שחובה הוא על כל אדם לשמוע פרשת ההפטרה כמו פרשה שבספר תורה (מ"ב י"ב)	צריך להמתין עד שיגמור הגולל לגולל הספר תורה במטפותיה (ש"ע ו' מ"ב י"ב)	כשרוצה המפטיר להתחיל לברך
כדי שיראה ויברך על מה שהפטיר (מ"ב י"ב)	אין לסלק מעל השלחן ספר הנביאים או החומש שקורין בו המפטיר עד אחר הברכה (מ"ב י"ב)	כדי שיוכלו הקהל לשמוע הברכות (באה"ל דתרי)	צריך להמתין עד שפסוק קול ההמון לגמרי מלומר ההפטרה (באה"ל דתרי)	כשיסיים המפטיר לומר ההפטרה ורוצה להתחיל הברכות
מפני שההפטרה של פרשה שניה מזכרת מתועבת ירושלים מה שאין כן כשהן נפרדות שכבר קראו "הלא בני כשיים" בפרשת אחרי בהכרח להפטיר בפרשת קדושים "התשפט" (ס' תכ"ח מ"ב כ"ז)	לרמ"א מלבד פרשת אחרי מות קדושים דמפטירין מפרשת אחר מות וכן נפשט המנהג כהרמ"א הנ"ל (מ"ב י"ד)	שבה מסיימן את הקריאה (מ"ב י"ג)	מפטיר בהפטרה שבפרשה שניה (ש"ע ז')	להפסיק בהפטרה כשקראו שני פרשות
אין מזכירין נשמות בשבת שמברכין החרוש אפילו במקום שאומרים אב הרחמים כגון בימי הספירה ולפרמ"ג אפילו למי שנפטר באותו שבוע, וכן לא בשבת שמברכין בו חודש אב או בשבת שחל בו ראש חודש אב גופא אין מזכירין נשמות וכ"ש ראשי חדשים אחרים וכן בכל חודש ניסן אפילו בימי הספירה אפילו שאומרים או אב הרחמים (רמ"א ז' מ"ב י"ז י"ח)		דכתוב בספרי כפר לעמך ישראל אל החיים אשר פדות אלו המתים מכאן שהמתים צריכים כפרה וקבעו בשבת שהכל נמצאים בבית הכנסת וההי יתן אל לבו (באה"ל ונהגו)	נהגו להזכיר נשמות המתים אחר קריאת התורה כל אחד לפי מנהגו ואם חל תשעה באב בשבת אותן המזכירין נשמות בכל שבת מזכירין גם בשבת זו וי"א שאם נפטר באותו שבוע מזכירין אפילו בשבת מברכין (רמ"א ז' מ"ב ט"ז י"ז)	הזכרת נשמות אחר קריאת התורה קודם אשרי
	אינו אסור לומר משום איסור תחינה בשבת (רמ"א ז')		נהגו לברך העוסקים בצרכי ציבור כל מקום לפי מנהגו (רמ"א ז')	לברך העוסקים בצרכי ציבור אחר קריאת התורה קודם אשרי
			נהגין לומר יקום פרקן (רמ"א ז')	לומר יקום פרקן
- משום הגזירות שהיה באותו זמן - דהא אומרים אותו בימי חודש ניסן כשמברכין חודש אייר דאית בה נמי תרתי לטיבותא - (מ"ב י"ח)	בכל יום שאין אומרים צדקתך צדק אין אומרים אב הרחמים וכן כשיש חתונה או מילה - ויש מקומות שאין אומרים אותו כשמברכין החודש מלבד בימי הספירה דאומרים אותו - אפילו חל מילה אז - וכן בשבת שמברכין בו חודש אב או כשחל ר"ח אב בו גופא אין אומרים אב הרחמים - וכן כשחל ר"ח אייר בשבת אין אומרים אותו (רמ"א ז' מ"ב ט"ז י"ח)	- דאין חילוק בין תרתי לטיבותא לתלתא לטבותא (מ"ב י"ח)	נהגים לומר אב הרחמים, ואם חל תשעה באב בשבת אומרים אותו אף על פי שאין אומרים צדקתך צדק - ובימי הספירה אומרים אותו אפילו כשמברכים החודש וגם אם חל בו מילה וגם בחודש ניסן (רמ"א ז' מ"ב ט"ז י"ח)	לומר אב הרחמים
הקדיש שאומרים לפני העמוד קודם תפלת שמונה עשרה קאי על אשרי שאמר בתחילה (מ"ב ט"ז)	אחר אמירת אשרי לא יאמר שום דבר ואין להפסיק בין אשרי לתפלת מוסף (מ"ב ט"ז)	דאמירת יהללו אין הפסק בין אשרי לתפלת מוסף (מ"ב ט"ז)	אומרים או יהללו (מ"ב ט"ז)	אומרים או לומר לומר הדברים הנ"ל אחר אמירת אשרי



כל הזכויות שמורות
ואסור להתייחס מילי רשות
© מנהלת הסימון

משנה ברורה
מן סימן רפד סעיף ב עד סימן רפה סעיף ד

דפי סיכום

מחזור שנתיים

חלק ב'

יא כסלו

סימן רפ"ה

לקראת הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום – חלק א'

הטעם	לא יעשה	הטעם	יעשה	האופן / הדין
דצריך להשלים פרשיותיו עם הציבור (מ"ב א')	לא יקדים לקרות קודם אותו שבוע וגם לא יאחר (מ"ב א')	דכל המשלים אותו עם הציבור מאיריכין לו ימיו ושנותיו (מ"ב א')	אף על פי שאדם שומע כל התורה כלה כל שבת בציבור חייב לקרות לעצמו בכל שבוע פרשת אותו השבוע שנים מקרא ואחד תרגום אפילו עטרות ודיבן (שו"ע א')	לקרות שנים מקרא ואחד תרגום עם הציבור
דצריך לקרות ב' פעמים מקרא חוץ מה ששמע מהשליח ציבור (מ"ב ב')	לא יקרא אחד מקרא ואחד תרגום ויכון לשמוע מהשליח ציבור וי"א דאפילו בדיעבד אינו יוצא פעם אחת מהשליח ציבור (מ"ב ב')		י"א דבדיעבד יוצא פעם אחת במה ששומע מהשליח ציבור אבל יכול לצאת לכתחילה אם קורא או גם כן בפיו (מ"ב ב')	לצאת פעם אחת מקרא מהשליח ציבור
- כדי לסיים בתורה (באה"ט א')	לא יקרא התרגום תחילה ואח"כ מקרא – לבד בפסוק האחרון יאמר הפסוק אחר התרגום (מ"ב ו' באה"ט א')		י"א שיקרא כל פסוק ב' פעמים תחילה ואח"כ תרגום וכן מצדד המ"א - וי"א שיקרא כל פרשה ב' פעמים ואחר כך התרגום היינו שיקרא כל פרשה עד פתוחה או סתימה ב' פעמים ואחר כך התרגום - ונהג הגר"א לומר התרגום אחר כל פרשה או אחר מקום שנראה יותר הפסק - ודיעבד כמר עביד ודעבד כמר עביד (מ"ב ב')	אמירת התרגום אחר ב' פעמים מקרא
	למי שאינו בקי בטעם ובנקודות בעל פה יקרא בחומש (מ"ב ב')		מי שהוא בקי בטעם ובנקודות בעל פה טוב להזדר לקרות בספר תורה גופא ולהארי"ז ז"ל היה תלמוד אחד שהיה לפניו חומש וקרא לפניו והארי"ז היה בספר תורה (מ"ב ב' באה"ט א')	לומר השנים מקרא בספר תורה
דאיסור גדול להפסיק בקריאת שנים מקרא ואחד תרגום בדיבור - כמו שאמרו חז"ל הפוסק מדברי תורה ועוסק בדברי שיחה מאכילין אותו גחלי רתמים (באה"ט א' שעה"צ י"א)	טוב ויפה מאד אם אפשר לו שלא יפסיק בשנים מקרא ואחד תרגום על שום דבר, וכן ראוי לבעל נפש לעשות אפילו בין פרשה לפרשה - אבל באמצע עניינה אסור מן הדין (מ"ב ו' שעה"צ י"א)			להפסיק באמצע שנים מקרא ואחד תרגום
			אחר חצות אחר שקרא שנים מקרא ואחד תרגום ילך לבית המרחץ ויטבול (באה"ט א')	לילך למרחץ ולטבול ערב שבת
כי כתבו גורי האר"י שאין לקרות תרגום בלילה - וכן נהג הגר"א בכל יום לקרוא מקצת מהסדרה שנים מקרא ואחד תרגום ומסיים בערב שבת (מ"ב ח' שעת"א')	אין לקרות שנים מקרא ואחד תרגום באשמורת יום השישי - וי"א שאין צריך לקרות שנים מקרא ואחד תרגום ערב שבת דוקא ואם קורא מתחילת השבוע והלאה גם כן בכלל מצוה מן המבחר (מ"ב ח' שעת"א')		עיקר המצוה לקרותו ערב שבת אחר חצות - והארי"ז ז"ל קרא ביום שישי תיכף ומיד אחר תפלת שחרית (באה"ט א' שעת"א')	עיקר הזמן לקרות שנים מקרא ואחד תרגום
כיון שיש בו תרגום ירושלמי (מ"ב ג')	יש מחמירין בעטרות ודיבן לקרות שם תרגום ירושלמי (מ"ב ג')	כיון שאין שם תרגום (מ"ב ג')	צריך לקרות ג' פעמים מקרא (מ"ב ג')	לקרות ג' פעמים מקרא בעטרות ודיבן או בראובן ושמעון
דתרגום יש לו מעלה שניתן בסיני וגם הוא מפרש כל מלה ומלה ופירוש רש"י יש לו מעלה שהוא מפרש את הענין על פי מדרשי חז"ל יותר מתרגום וגם מפרש כל פסוק וכל תיבה - לפי שהתרגום מפרש כמה דברים שאין להבין מתוך המקרא (מ"ב ד' ו' באה"ט תרגום)	ירא שמים יקרא תרגום וגם פירוש רש"י - ואם קראה לע"ז שהוא מפרש את המילות לחוד לא יצא ידי חובתו במקום תרגום (שו"ע ב' מ"ב ד')	דפירוש רש"י חשוב כמו תרגום וי"א שמועיל יותר מן התרגום ואין לנו פוסק מפורש שיסבור דהתרגום חשוב טפי מפירוש רש"י (שו"ע ב' באה"ט תרגום)	יוצא שנים מקרא ואחד תרגום במה שקורא שני פעמים מקרא ואחד פירוש רש"י (שו"ע ב')	ללמוד פירוש רש"י או שאר לע"ז במקום תרגום
דהם מבארים את הפרשה על פי פירוש רש"י ושאר חכמנו ז"ל הבנויים על יסוד התלמוד (מ"ב ה')	מי שאינו בר הכי שיבין את פירוש רש"י ראוי לקרות בפירוש התורה שיש בלשון אשכנז בזמננו כגון ספר צאינה וראינה וכיוצא בו (מ"ב ו')	כי יש כמה פרשיות בתורה ובפרט בחלק ויקרא שאי אפשר להבינם כלל על ידי תרגום לחוד (מ"ב ו')	ראוי לכל אדם לנהוג ללמוד בכל שבוע הסדרה עם פירוש רש"י לבד מתרגום (מ"ב ו')	ללמוד פירוש רש"י או בפירוש התורה שיש בלשון אשכנז בזמננו כגון ספר צאינה וראינה וכיוצא בו
	לא יקרא התרגום ואחר כך מקרא (מ"ב ו')		יקרא שני פעמים מקרא ואחר כך כשיוזמן לו תרגום יאמר התרגום (מ"ב ו')	מי שיש בידו רק חומש בלי תרגום
	לכתחילה יקרא שני פעמים מקרא מקודם ואחר כך התרגום (מ"ב ו')		בדיעבד יוצא אף בקורא תרגום באמצע המקרא (שעה"צ י')	לקרות התרגום קודם המקרא



כל הזכויות שמורות
ואסור להעתיק מלרשות
© מנהלת הספרייה

משנה ברורה
מן סימן רפה סעיף ד עד סימן רפח סעיף ג

דפי סיכום

מחזור שינתיים

חלק ב'

יב כסלו

סימן רפ"ה

לקרוא הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום - חלק ב'

הטעם	לא יעשה	הטעם	יעשה	האופן / הדין
	לא יקרא פסוק המאחר קודם המקדם (מ"ב ו')		יקרא הפסוקים כסדר (מ"ב ו')	לקרוא המקראות כסדר
דמן מנחה בשבת ואילך חשוב כקרא עם הציבור (מ"ב ז')	מה שכתב המחבר מיום ראשון ואילך לאו דוקא (מ"ב ז')	דכיון שמתחילין במנחה דשבתא לקרות פרשת שבוע הבא נחשב הקורא כקורא עם הציבור (מ"ב ז')	משקרא הציבור שבת במנחה פרשת שבוע הבא (מ"ב ז')	הזמן להתחיל לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום שיחשב עם הציבור
דהו רק מצוה בעלמא דמה שצוה רבי שיגמרו הפרשה קודם הסעודה הוא רק משום דחייש דלמה אגב רוב סעודת שבת משתמיט ולא יגמור - (מ"ב ט' באה"ל ישלים)	דבר פשוט שאין לעכב את האכילה בשבת בשביל זה - ולכו"ע לכתחילה לא יאחר יותר מיום השבת (מ"ב ט' שעה"צ י"ד)	כדאיתא במדרש שרבי צוה את בניו אל תאכלו לחם בשבת עד שתגמרו את כל הפרשה - דממנחה ולמעלה מתחילין הציבור לקרות פרשת שבוע הבא - דשלשה ימים הראשונים שייכין עדיין קצת לשבת שעבר לכן בדיעבד יכול להשלים - שאז משלימים הציבור ולכך בדיעבד מקרי עד יום ההוא משלים פרשיותיו עם הציבור - ודלא כאותן שקורין אז מקרא לחוד כיון שחסר להם התרגום (מ"ב ט' י' י"א י"ב י"ג)	מצוה מן המבחר שישלים אותה קודם שיאכל בשבת ולכתחילה מהנכון אם לא קרא שנים מקרא ואחד תרגום בערב שבת להשכים בשבת בבוקר ולקרא השנים מקרא ואחד תרגום קודם הליכתו לבית הכנסת - ואם לא השלים קודם אכילה ישלים אחר אכילה עד המנחה - וי"א עד רביעי בשבת - וי"א עד שמיני עצרת דהיינו שמחת תורה לדין - ויש לו לקרות אז השנים מקרא ואחד תרגום (ש"ע ד' מ"ב ט' ג')	המצוה מן המבחר להשלים השנים מקרא ואחד תרגום עם הציבור (אם לא קרא מערב שבת באה"ל קודם)
שהכל צריכין לשמוע מפי השליח ציבור (מ"ב י"ד)	אי ליכא עשרה דצייתי לספר תורה בוודאי אין להקל ואפילו יש עשרה דצייתי מחמיר השליח וכן הוא דעת הגר"א דצריך לשמוע כל תיבה ותיבה ולראות בחומש ולא יטייע להקורא כלל וכן כתב המחבר סי' קמ"ו דנכון לדקדק בדבריו לכוון דעתו לשמעם מפי הקורא (מ"ב י"ד ט"ו באה"ל בשעת)	- כיון שמכוון אז גם לשמוע כל תיבה מפי השליח ציבור - דס"ל דהוא מצוה מן המבחר - דהבאה"ל ס"ל דאי אפשר לומר שהוא מצוה מן המבחר אם לא נימא דכוונתו בין גברא לגברא (מ"ב י"ד באה"ל יכול)	להמבחר יכול לקרות הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום בשעת קריאת התורה - ולהמ"ב מותר לקרוא בלחש מלה במלה עם השליח ציבור - וי"א דנכון לעשות כן - ולכו"ע מותר בין גברא לגברא (ש"ע ה' מ"ב י"ד)	לקרות השנים מקרא ואחד תרגום בשעת קריאת התורה
כיון דלמד פירוש המקרא עם התינוקת ולכך יוצאין בזה ידי תרגום (מ"ב ט"ז)	מלמדי תינוקת שלמד פירוש המקרא אין צריכים לחזור ולקרות הפרשה בשבת (ש"ע ו' מ"ב ט"ז)	דלא יצא רק השני פעמי מקרא דוודאי קרא עם התינוקת שני פעמים מקרא - דפעם אחת יצא מקרא כשלמד עם התינוקת (מ"ב ט"ז באה"ט ז')	מלמד תינוקת שלמד פירוש המילות לחוד צריך לומר התרגום בעצמו ולמ"א צריך לומר גם פעם אחת מקרא (מ"ב ט"ז באה"ט ז')	שנים מקרא ואחד תרגום למלמדי תינוקת
מדחזינן דמלמד תינוקת יצא במה שלמד עם התינוקת (מ"ב י"ז)	אין הניגון הטעמים מעכב לגבי שנים מקרא ואחד תרגום (מ"ב י"ז)	מדכתב המ"ב מי שבקי בטעמים ובנקודות בעל פה טוב להדר לקרות בספר גופא (מ"ב ב')	מכתחילה יקרא בטעמים (מ"ב ב')	לקרות השנים מקרא בניגון הטעמים
דהא כבר קרא כל התורה מידי שבת בשבתו - כיון שהחזון הוא הקורא (מ"ב י"ח י"ט)	אין צריך לקרות לעצמו שנים מקרא ואחד תרגום בפרשת של יו"ט ואינו צריך לקרות לעצמו משום חשש שמה יקראו למחר למפטיר (ש"ע ז' מ"ב י"ט)	כדי להשלים הפרשיות עם הציבור	ביום הושענא רבא יקרא שנים מקרא ואחד תרגום פרשת זאת הברכה ואם קרא ביום שמיני עצרת לא היפסד (מ"ב י"ח)	לקרות ביום טוב שנים מקרא ואחד תרגום
	י"א דיקרא פרשיי ולא תרגום (שע"ת ה')	לפי מ"ש חכמי האמת יש קפידא בתרגום (שע"ת ה')	י"א שילמוד תרגום (שע"ת ה')	לקרות שנים מקרא ופרשיי אם אינו יכול ללמוד שניהם
			אם שמע שנים מקרא ואחד תרגום וכיוון לשמוע מלה במלה יצא אפילו בלי אונס (שע"ת ו')	לצאת שנים מקרא ואחד תרגום בשמיעה
דבמקומנו אין המנהג בזה (מ"ב י"ט שעה"צ ב')	אין צריך לקרות ההפטורות - והמ"ב לא העתיק מה שכתב המ"א שקרא גם פעם אחת תרגום (רמ"א ז' שעה"צ ב')	שמה יקראו למחר למפטיר ויהא בקי ורגיל בה (מ"ב י"ט)	נהגו לקרות ההפטורה פעם אחד מקרא ולמ"א גם פעם אחד תרגום (רמ"א ז' באה"ט ט' שעה"צ ב')	לקרות ההפטורה לעצמו
משום דהוא מצוי ושגור בפי הכל ובקי בהן בלא זו הקריאה והטעם שקורין אותו לחתן דכתיב בה כחתן יכהן פאר (מ"ב כ')	בהמקומות שקורין בציבור עד איזה פסוקים מהפסרת שוש אשש מלבד הפסרת של אותו הסדרה אין צריך לקרות של חתונה היינו שוש אשש (רמ"א ז' מ"ב כ')		יקרא ההפטורה של שבת ל"ב (רמ"א ז')	לקרות ההפטורה בשבת של חתונה לפי המנהג שקורין ההפטורה

מי ומתי מתעניין תענית חלום בשבת?

מותר להתענות בו תענית חלום כדי שיקרע גזר דינו, וגם יבלה כל היום בתורה ובתפלה, ויוכל להתנדות על עונותיו כשמתענה כמו בחול, ועוברות ומניקות אין להן להתענות אפילו בחול אלא יתנו פדיון נפשם לצדקה. אם הרחרח ביום וחלם לו בלילה מעניין ההרהור אין לו להתענות בשבת. ואם חבירו ראה עליו חלום רע בשבת וסיפר לו לא יתענה אבל אם אירע כן בחול יתענה, ומי שחלם לו חלום קשה על חבירו יתענה החולם בעצמו, ודוקא כשאינו רוצה לספר לחבירו לצערו.

אימתי משלימין התענית לאחר השבת?

המתענה בשבת צריך להתענות ביום ראשון כדי שיתכפר לו מה שביטל עונג שבת, וה"ה אם היה יום שחל בשבת התענה בו תענית חלום די ביום אחד לבד. ואם אקלע החלום בתי"צ אי"צ להתענות יום אחד דעולה לו יום זה, ואם ביום ראשון הוא תענית חובה או אפילו תענית יחיד שנהג בו חובה אינו עולה לו וצריך ליתן יום אחר, וי"א דאף תענית חובה שהוא ביום ראשון עולה לו, ויכוין ביום התענית חובה שיהיה לו כפרה על מה שהתענה ביום השבת, ומי שקשה לו התענית יכול לסמוך על המקילין דעולה לו.

אימתי אין מתענים גם ביום ראשון?

אם תשש כחו ואינו יכול להתענות ב' ימים רצופים לא יתענה ביום א' ויתענה אחר"כ. וכ"ש אם היה ביום א' חנוכה או ר"ח, ודוקא שאר ראשי חודשים אבל ב"ר"ח ניסן יכול להתענות בו, ויש חולקין, או פורים או יום אפילו יום שני של גלויות שאין להתענות עד אחר"כ, וצריך בכל זה להקדים כל מה שיכול. ודוקא אלו הימים שמדינת אסור להתענות בהם, אבל אם יום ראשון הוא יום שאיסור התענית בו אינו אלא מנהג יכול להתענות בהם תענית לתעניתו, וגם אם התענה בהם תענית חלום אי"צ למיתב אחר"כ תענית לתעניתו, אבל המתענה תענית חלום ב"ר"ח חנוכה ופורים ויום שני של גלויות ודומה צריך למיתב תענית לתעניתו.

חלום ביום השבת אימתי מתענה?

מי שישן שינת צהרים וחלם לו חלום רע יתענה מחצי היום עד חצי הלילה וואעפ"כ אינו מתפלל עננו ואז יבדיל, וביום הראשון יתענה כאילו התענה כל יום השבת, ואם חלם לו בשבת סמוך למנחה ואם יצטרך להמתין י"ב שעות משעת הקיצה יאיר היום ויכרח להבדיל ביום א', וכן הכ"ז אם חלם לו בע"ש סמוך למנחה ואם יצטרך להמתין י"ב שעות יאיר היום ויכרח לקיים קידוש היום ביום שבת, יש לעיין בזה דאף דברי עובד יוצא בזה דין קידוש והבדלה מ"מ הלא לכתחלה מצות קידוש בליל שבת וכן הבדלה במוצי"ש, ויש לסמוך שא"צ להתענות רק עד הלילה שלא לעקור המצות ממקום. וי"א דבחול אם אירע לו חלום רע בצהרים שאין שייך בו תענית כלל אפילו לאיזה שעות וצ"ע. ואפילו אם חלם לו אחר שכבר קיים סעודה ג' אחר חצי היום וא"כ אפילו בלא החלום אי בעי שלא לאכול עוד הרשות בידו מ"מ כיון שהתענה לשם תענית עבירה היא בידו וצריך למיתב תענית ע"ז, ויש מקילין שלא יתענה רק עד הלילה ויש לסמוך ע"ז כשהיה יום במוצי"ש שבת, ואם חלם לו בתחלת הלילה וננער יש מחמירין שלא לטעום גם בלילה, וי"א שהתענית אינו מתחיל רק בשיאיר היום.

על איזה חלומות מתענים?

על ג' חלומות מתענים בשבת ואלו הן, הרואה ס"ת ותפלגין (ואבל נביאים וכתובים לא) שנשרף ולאפוקי אם רואה שנפל מידו, או יוה"כ בשעת נעילה, או קורות ביתו או שינוי שנפלו, ומי שאין לו בינים ובעת אין להחמיר בו להתענות בשבת, ואם היה לו כאב שינים לא יתענה, וי"א הרואה יוה"כ אפילו שלא בשעת נעילה, וי"א הרואה שקורא בתורה, וי"א הרואה שנושא אשה, ודוקא אם נפשו עגומה עליו. והחלומות שאמרו בפרק הרואה שהם רעים גם עליהם מתענין בשבת, וצריך לדקדק שהרבה דברים הולכים אחר השם בלשון כגון שונרא שינרא, ולא יתענה על

חלומות שהם הפסד ממון אלא דוקא על דברים שמחללין עליהם שבת.

על חלומות אלו האם כל אחד מותר להתענות?

אף באלו הג' אין להתענות בשבת א"כ התענית עונג לו כגון שנפשו עגומה עליו, לאפוקי אם הוא אדם דלא קפיד בחלום רע או שהתענית קשה עליו, וי"א דאף באלו הג' לא יתענה בשבת אלא יתענה ב' ימים בחול נגד יום השבת ויום ראשון שאחריו, דשמא אין נפשו עגומה עליו, אבל בודאי נפשו עגומה לבר"ע יתענה.

האם מותר להתנדות בשבת?

המתענה בשבת אומר עננו אחר סיום תפלתו קודם יהיו לרצון בלא חתימה וכוללו באלהי נצור, ויאמר אחר תפלתו רבון העולמים גלוי וכו' כמו בחול. מותר לומר בשבת אלהי עד שלא נוצרתי וכו' יהי רצון וכו', דאינו אסור שאלת צרכיו אלא כשמבקש על חולי או פרנסה ודומה לו שיש צער לפניו, אבל חרטת עונות טוב לומר בכל יום כיון שאינן בלשון ודוין, ובתענית אפילו היה בלשון ודוין ג"כ שרי.

לאיזה חולה יכולין לעשות מי שבירך?

מותר לברך החולה המסוכן בו ביום, אבל מי שאינו מסוכן לא, וכשעושיין מי שבירך לחולה שאין בו סכנה אומר שבת היא מלזעזע ורפואה קרובה לבוא. ולברך המקשה לילד מותר, וכן היולדת בתוך שבוע ראשון.

האם מותר להציע המטות בשבת?

יהיה שלחנו ערוך ומטה מוצעת יפה מע"ש, או כדי שישן בה או שהוא בחדר שדר שם ואיכא בויון אם לא יציע המטות מותר אף בשבת, אבל בלי"ה אסור בשבת.

האיך מקדשין ביום השבת?

יכרך על היין בפה"ג, ויש נהגין לפתוח מתחלה פסוק ושמרו בני ישראל וגו', או יזכור את יום השבת עד ויקדשהו, ויש שפותחין מעל כן ברך וגו' ושלא כדוין הוא. ואחר כך יטול ידיו ויבצע על לחם משנה כמו בלילה ויסעוד, וגם זה הקידוש צריך שיהיה במקום סעודה, ושלא יטעום קודם לו כלום כמו בקידוש הלילה, וגם הנשים שייכים בענין זה. מיהו לשנות מים בבוקר קודם תפלה מותר מפני שעדיין לא חל עליו חובת קידוש, ומי שהותר לו לאכול ולשתות קודם תפלה כגון שהוא לרפואה צריך לקדש מתחלה. אחר שאכלו כל צרכן יש מזמרים זמירות ושבח להקב"ה, וטוב ללמוד תורה במקצת קודם אכילה.

על מה מקדשין ביום השבת?

במקום שאין יין מצוי הוי שכר ושאר משקין חוץ מן המים חמר מדינה ומקדשין עליו, ובמקום שהוא מצוי אין לקדש על השכר ושאר משקין, ונהגין להקל בזה בשחרית במדינותינו, ומ"מ מצוה מן המובחר על היין הוא, ומשקה שאינו חמר מדינה אין מקדשין אפילו בשחרית.

אין לו על מה לקדש מה יעשה?

אם אין לו שכר ושאר משקין אוכל בלא קידוש, ומ"מ אם הביאו לו משקה באמצע סעודתו יקדש עליו, וכשיש לו פת (ואפילו חתיכת פת ולא פת שלם) אומר המוציא על הפת ואסור לאכול דבר אחר קודם לכן, ואם אין לו גם פת אוכל בלא קידוש, ובלילה אם אין לו חתיכת פת ויין ושאר משקין לקדש עליו ויש לו תבשיל ופירות וכיוצא בו, י"א דאם מצפה שיביאו לו איזה דבר לקדש עליו ימתין איזה שעות, ועכ"פ אי"צ להמתין יותר מחצות, ואם הוא אדם חלש אי"צ להמתין ויאכל מה שיש לו בלא קידוש, ויסמוך על מה שהוכיח קדושת היום בתפלה, ולכשיביאו לו אחר"כ בלילה פת או יין אומר עליו כל נוסח הקידוש ויסעוד בזית.

האם מותר לומר הרבש"ע הרינו מוחל שקודם קר"ש שעל המטה בליל שבת? בעצמך...



זכות הלימוד

כל הזכויות שמורות
המחזור להעתיק מל ידוע
© מהדורה חמישית

דפי שיעורים ושיבלאות

משנה ברורה

מן סימן רפח סעיף ג

עד סימן רצ סעיף א

י"ג כסלו

מוחזר שנתיים

חלק ב'

1 800 466-7593

www.HichusaDyoma.org

כל הזכויות שמורות
ואסור להעתיקם בלי רשות
© מתגלות המפעל



והוי זהיר...

סימן רפט - מ"ב ס"ק ה'

כתב ברקת סימן נ"ד אחר שאכלו כל צרכן יש מזמרים זמירות ושבח להקב"ה. וטוב ללמוד תורה במקצת קודם אכילה

סימן רצ - שו"ע סעיף א'

ואם רגיל בשנית צהרים אל יבטלנו כי עונג הוא לו - מ"ב ס"ק ג', ומ"מ לא ירבה בו יותר מדאי שלא יביאנו לידי ביטול תורה שאפילו ת"ח שלומדים כל השבוע שמצוה שיתענגו ביותר אין הפירוש שיבלו כל היום בתענוגים רק ימשכו יותר בתענוג משאר בני אדם. - כתבו הספרים בשם הזוהר שמצוה על האדם לחדש חידושי תורה בשבת. ומי שאינו בר הכי לחדש ילמוד דברים שלא למד עד הנה:

שו"ע סעיף ב'

אחר סעודת שחרית קובעים מדרש לקרות בנביאים. - מ"ב ס"ק ה', דאיתא במדרש אמרה תורה לפני הקב"ה רבש"ע כשיכנסו ישראל לארץ זה רץ לכרמו וזה רץ לשדהו אני מה תהא עלי אמר לה יש לי זוג שאני מזווג לך ושבת שמו שהם בטלים ממלאכתם ויכולים לעסוק בך:

שו"ע סעיף ב'

ואסור לקבוע סעודה באותה שעה. - מ"ב ס"ק ז', בגמרא איתא בתלת מילי נחתו בע"ב מנכסיהו וחד מנייהו דקבעי סעודתא בשבתא בעידן בי מדרשא והענין כדאיתא בירושלמי: לא ניתנו שבתות ויו"ט לישראל אלא כדי לעסוק בהם בתורה מפני שכל ימות החול הם טרודים במלאכתם ואין להם פנאי לעסוק בה בקביעות ובשבת הם פנוים ממלאכה ויכולים לעסוק בה כראוי לפיכך אסור לו לפנות עצמו מד"ת ולקבוע סעודתו בשעה שדורשין בבהמ"ד דברי תורה ברבים אלא יקדים אותה או יאחר אותה. וזהו תוכחת מגולה לאותן האנשים שמטיילין בעת ההיא בשוקים וברחובות כי אפילו סעודת שבת שהיא מצוה אסור אז מפני בטול תורה וכ"ש לטייל ולהרבות אז בשיחה בטלה שאסור:

מילתא בטיעמא

סימן רצ"ה - שו"ע סעיף א'

ואומרים ויהי נועם וסדר קדושה באריכות כדי לאחר סדר קדושה. - מ"ב ס"ק ב', באריכות, היינו בנעימות קול, כדי שיתארך מעט יותר ולעכב לרשעים מלחזור לגיהנם דעד שישלימו ישראל סדריהם נמשכת קדושת שבת ואח"כ חוזרים לגיהנם וכמו שאחז"ל דבמו"ש צועק הממונה על הרוחות חזרו לגיהנם שכבר השלימו ישראל את סדריהם:

סימן רצ"ה - סעיף א'

ונהגו לומר ולהזכיר אליהו הנביא כמו"ש להתפלל שיבא ויבשרנו הגאולה. - מ"ב ס"ק ז', דאיתא (בעירובין מ"ג) מובטח להן לישראל שאין אליהו בא לא בערבי שבתות ולא בערבי יו"ט מפני הטורח [שמניחין צרכי שבת והולכין להקביל פניו רש"י] וע"כ אנו מתפללים כיון שעבר השבת ויכול לבוא שיבוא ויבשרנו [טור] - ועיין בא"ר שכתב דהמדקדקים אומרים גם שאר פזמונים ושירים כאשר הם מצויים אצלנו - וראוי ליהדר לומר רבש"ע וכו' החל את וכו' כי הוא בירושלמי וטור סימן רצ"ט. - יש מקומות שמדליקין נרות במקום אופל דעי"ז זכה שאול למלוכה:

דפי שיעורים ושיבלאות

משנה ברורה

מן סימן רצד סעיף א

עד סימן רצו סעיף ב

ט"ז כסלו

מוחזר שנתיים

חלק ב'

1 800 466-7593

www.HichusaDyoma.org

כל הזכויות שמורות
ואסור להעתיקם בלי רשות
© מתגלות המפעל

